Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 239 (2223).
11 ПАЙШАНБА
ОКТЯБРЬ 1973 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПРОПАГАНДИСТЛАР СЕМИНАРИ

Бугун

Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида шаҳар пропагандистларининг семинари бўлди. Семинар ишида пойтахт саноат корхоналари ва ташкилотларидаги назарий, проблематик ва методология семинарларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Семинарни шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Ш. Н. Шарипов қисқача кириш сўзи билан очди.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори Ш. Ғ. Яҳёев ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти директори фалсафа фанлари доктори Э. Ю. Юсуповнинг «КПСС Марказий Комитети апрель (1973 йил) Пленуми қарорлари асосида партиянинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолияти тўғрисида», «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида ижтимоий фанни ривожлантиришнинг баъзи бир масалалари тўғрисида» қилган лекцияларини тингладилар.

Шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари Г. Ф. Любимов партия маорифининг олий звеносида маркса-ленинча назарияни ўрганишда актив формаларни қўллаш масалалари тўғрисида гапирди.

Назарий семинарларнинг раҳбарлари маркса-ленинча таълимотнинг олий звеносида олиб бориладиган машғулотларга тайёргарлик ва уни ўтказиш методикаси бўйича ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Анатолий Мавренков агрегат заводининг редукторлар йиғиш бўйича энг моҳир слесарларидан бири. У смена ва ойлик топшириқларининг ҳам мунтазам ортиғи билан бажаради.

СУРАТДА: А. Мавренков.

М. Нуриддинов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА РЕСПУБЛИКА КОМПАРТИЯСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

1974: МУҚОБИЛ ПЛАНЛАР

✦ ТОШКЕНТ САНОАТ КОРХОНАЛАРИДАН «КОМПРЕССОР», «ТАШХИМСЕЛЬМАШ», 3-ТИКУВФАБРИКАСИ КОЛЛЕКТИВЛАРИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИ УЧУН МУҚОБИЛ ПЛАНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШДИ.

✦ САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИГАН МАҲСУЛОТЛАР 1974 ЙИЛГА ҚАБУЛҚИЛИНГАН ДИРЕКТИВ ТОПШИРИҚЛАРНИНГ КОНТРОЛЬ РАҚАМЛАРИДАН ЮҚОРИДИР.

Тошкент шаҳар партия комитетида

„Компрессор", „Ташхимсельмаш" заводлари ва 3-тикув фабрикаси коллективларининг 1974 йил учун муқобил планларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш бўйича ташаббуси тўғрисида

Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети бюроси шу нарсани қайд этадики, шаҳардаги кўпгина саноат корхоналарининг коллективлари партия ташкилотлари раҳбарлиги остида КПСС XXIV съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1972 йил) Пленуми қарорларида белгилаб берилган меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган ҳамда социалистик мусобақани кенг авж олдиришга даъват этган муҳим вазифаларни муваффақиятли бажариш бўйича талайгина ишларни амалга оширмоқдалар. Меҳнаткашларнинг ижодий активлиги ўсиб бормоқда, ишлаб чиқаришда ички резервлар тобора кўпроқ аниқланиб, улардан кенг фойдаланилмоқда. Натижада, кўп корхоналарда план топшириқлари ҳамда социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилмоқда.

Шаҳар корхоналарида коллектив равишда муқобил план-мажбуриятлар қабул қилиш тобора кенг расм олмоқда. «Миконд», «Ташсельмаш», трактор, «Ташкенткабель», чарм-мўйна заводлари тўқимачилик комбинати ва бошқа бир қатор корхоналар 1973 йилда ана шундай планларни қабул қилган эдилар.

«Миконд» заводи тажрибаси шуни кўрсатдики, бундай планлаштириш самарали натижалар берар экан. Ўтган йили корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш планлаги 17,7 ўрнига 22,3 процент юксалди. «Миконд» коллективи тажрибаси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлигига эришишга қаратилган бир қатор комплекс ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилиши натижасида юқорида тилга олинган корхоналарда муқобил планлар муваффақиятли адо этилмоқда.

Ўзбекистон ССР ва Республика Компартияси ташкил топганига 50 йил тўлиши тантаналарини муносиб кутиб олишга аҳд қилган ва беш йиллик планларини муддатидан аввал бажариш ҳамда шаҳар саноатининг социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этишига муносиб улуш қўшишга қарор қилган «Компрессор», «Ташхимсельмаш» заводлари, 3-тикувчилик фабрикаси коллективлари Москва ва Ленинграддаги илғор корхоналар коллективлари ташаббусидан ўрнак олиб, 1974 йил учун муқобил планлар қабул қилдилар. Бу планлар социалистик мажбуриятларни ҳам ўз ичига олади.

«Компрессор» заводи қабул қилган муқобил планга кўра ишлаб чиқариш ҳажми 1970 йилга нисбатан 38,2 процентга ошиши керак. Беш йиллик планда кўрсатилган вазифалар 1975 йил охирига мўлжалланган топшириқларни 1974 йилнинг худди шу вақтида амалга ошириш белгиланган.

«Ташхимсельмаш» заводи коллективи 1974 йилга қабул қилган муқобил планига кўра ҳар юз донага ҳисоблаганда «ОВХ—14» маркали чанглагич-пуркагич машиналарни белгиланган планга нисбатан анча кўпайтиришни мўлжаллаган.

3-тикувчилик фабрикаси коллективи қабул қилган муқобил планга кўра, корхона 1974 йилда даставвал белгиланган топшириққа нисбатан 22 минг дона кўп буюм ишлаб чиқариши керак.

Бу маҳсулотларнинг ярмиси иқтисод қилинган материаллардан тайёрланади. Бу эса, 1974 йилда ишлаб чиқариш ҳажми ўсиш суръатини беш йиллик планда белгиланганига нисбатан тўрт процентга ошириш имконини беради.

Коллективлар қабул қилган муқобил планларда бир қатор ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш, эскириб қолган ускуналарни янги, серунум ускуналар билан алмаштириш, асосий ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишни яхшилаш, бракка чек қўйиш, илмий-техникавий ютуқларни жорий эта бориш ҳисобига ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини кўтариш ва шу каби қатор ишларни амалга оширишни ўз ичига олган муқобил планларни ишлаб чиқиш ва қабул қилишдан аввал партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ҳамда хўжалик раҳбарлари катта ташкилотчилик ишлари олиб бордилар. Натижада, ҳар бир иш жойида, ҳар бир участка, бригада ва цехдаги имкониятлар аниқланди.

Беш йилликнинг тўртинчи йилига мўлжалланган муқобил планларни ишлаб чиқаришдаги ташаббусини юқори баҳолаб, у тадбирнинг муҳим аҳамиятга эга эканлигини, беш йиллик планини ҳамда Тошкент меҳнаткашлари қабул қилган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли адо этишдаги муҳим ролини инобатга олиб, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар Комитети бюроси «Компрессор», «Ташхимсельмаш» заводлари ва 3-тикувчилик фабрикаси коллективлари ташаббусини маъқуллади. Ушбу корхоналар 1974 йил учун қабул қилган жиддий планлар беш йиллик тўртинчи йили вазифаларини муваффақиятли бажаришга, ишлаб чиқариш ҳажмининг анча ўсишига замин яратади. Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотларига 1974 йил учун муқобил планлар қабул қилган шаҳардаги ана шу илғор корхоналар ташаббусини кенг оммалаштириш ва қўллаб-қувватлаш бўйича зарур ташкилий ва тушунтириш ишларини олиб бориш топширилди.

Ҳар бир корхона 1974 йилда белгиланган планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришни яна қанча ошириш имкониятига эга эканлиги, бунинг учун қўшимча резервларни қидириш ва улардан фойдаланишни, зарур ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш, социалистик мусобақани янада кенг авж олдириш, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишдаги меҳнат активлиги ва ташаббускорлигини кучайтиришни қараб чиқиш вазифаси топширилди.

Шаҳар ҳамда кўп тиражли газеталар редакцияларига «Компрессор», «Ташхимсельмаш» заводлари ва 3-тикувчилик фабрикаси коллективларининг 1974 йил учун муқобил планлар қабул қилиб, уларни амалга ошириш йўлидаги ташаббусларини кенг пропаганда қилиш вазифаси топширилди.

«КОМПРЕССОР»НИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

✦ ЗАВОДНИНГ 1974 ЙИЛГИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИ АВВАЛГИ БЕЛГИЛАНГАН ТОПШИРИҚДАГИГА НИСБАТАН 6,6 ПРОЦЕНТГА ОРТАДИ.

✦ 1974 ЙИЛДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ СЎНГГИ ЙИЛИ МАРРАСИГА ЕТКАЗИЛАДИ.

Бундан икки ой муқаддам Москва шаҳар партия комитети пойтахтдаги қатор илғор корхоналар каби «Компрессор» заводи коллективининг 1974 йил учун муқобил планлар олиб ишлаш тўғрисидаги ташаббусини маъқуллаган эди. Бу ишчи коллективлари беш йилликнинг тўртинчи йилини янги меҳнат муваффақиятлари билан якунлаш, шу йилда ишлаб чиқариш унумдорлиги бўйича беш йилликнинг сўнгги йилида белгиланган маррага етиш, меҳнат унумдорлигини кескин ошириш учун ижодий ташаббус кўрсатиб ишлашга қарор қилдилар.

Коллективимиз ҳам Ватанимиз пойтахтидаги бу турдош корхона машинасозларининг истиқболи порлоқ ташаббусига якдиллик билан қўшилиб: «Тошкентликлар ҳам бундан четда қолмайдилар» деган аҳд билан ишга киришди. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив иштирок этаётган заводимиз ишчилари 1971-1972 йилларда ёмон ишламадилар.

Юксак унум билан меҳнат қилиш, маҳсулот сифатини яхшилаш йўлида олиб борилган кураш яхши натижа берди. Биз 2,5 йилда планга қўшимча 620 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, буюртмачиларимизни хурсанд қилдик. 1971-72 йилларда ишлаб чиқарилган товар маҳсулотимиз планда кўзда тутилганидан 2,3 процентга ўсди. Меҳнат унумдорлиги 1970 йилдагига нисбатан 18,6 процентга ортди. Кенг истеъмол маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми ҳам учдан икки қисмга кўпайди.

Шуни алоҳида қайд қилиш лозимки, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ишлаб чиқариш майдонларини кенгайтирмасдан ишчи кучини кўпайтирмасдан амалга оширилди. Меҳнат унумдорлигини оширишнинг асосий омилларидан бири социалистик мусобақани намунали йўлга қўйишдир. Биз шу йилнинг ўтган саккиз ойида планга қўшимча 118 минг сўмлик маҳсулот тайёрладик. Топшириқдан ташқари 40 та компрессор ишлаб чиқилди. Шуни қайд қилиш кераккки, бизда компрессорлар ишлаб чиқиш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қарийб икки баробар ортди. Тўғри, биз бунга компрессор вакуум насосларни кўплаб ишлаб чиқариш ҳисобига эришдик. Шу билан бирга халқ хўжалигига кўплаб ротацион типидаги компрессор агрегатлар ҳам ишлаб чиқарилди ва мижозларига жўнатилди.

1974 йилдан бошлаб ўзининг ўтмишдошларига нисбатан бир қатор афзалликларга эга бўлган мураккаб ротацион компрессорларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Бундай агрегатлар холодильник мосламалар комплектлари учун ғоят қўл келади.

Келинглар, москваликлар ташаббуси асосида ишлаб 1974 йилда ўз зиммамизга муқобил планлар олган ҳолда ишлайлик. Ишчиларимизнинг қалб даъвати ана шундай. Сентябрнинг бошида заводимизда партия-хўжалик активи бўлиб ўтди. Актив йиғилишида сўзга чиққан кишилар қимматли конкрет маслаҳатлари билан бирга қандай имкониятлар мавжудлигини бирма-бир айтиб ўтишди. Актив йиғилиши завод маъмуриятига 1974 йил учун олинадиган муқобил планлар масаласини атрофлича кўриб чиқишни топширди.

(Давоми 2-бетда).

Шаҳар—қишлоққа

БИНОКОРЛАР ҲИССАСИ

«Ташсантехгазмонтаж» тресги бинокорлари пойтахтда бунёд этилаётган янги объектларда ер ости инженерлик коммуникация санитария-техника жиҳозлаш ишларини олиб бормоқдалар. Трестнинг бешта бошқармаси коллективи ҳал қилувчи йил давлат топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари ошириб бажариш учун курашиб, ўтган 9 ойда ажойиб ютуқларга эришди.

«Ўроқ ва болға» Иттифоқига содиқ қолаётган коллектив бир неча йилдан буён Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозига оталиқ ёрдами кўрсатиб келяпти. Колхоз чорвачилик фермасида қурилаётган бузоқхона учун бир неча юз сўмлик труба ва бошқа зарур материаллар етказиб берилди.

Ўтган дам олиш кунлари трестнинг юздан ортиқ ишчи-хизматчилари колхозга ҳашарга чиқишди. Мутахассислар янги бино қурилишларида ҳашар ўтказишди, колхозчилар билан ёнма-ён пахта теришди ва колхоз хирмонига тўрт тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкишди.

САҲРОДА БОҒЛАР

«Гидролесхоз» лойиҳа институтида республикамизда яқин келгусида бунёд этиладиган янги-янги ўрмон-боғларнинг лойиҳалари ишлаб чиқилмоқда. Улар асосан саҳроли жойларда барпо этилади.

Бугун

институт мутахассислари группаси Учқудуқ ва Зарафшон районларида изланиш ишларини ниҳоясига етказдилар. Бу ерда кўчиб юрувчи қумларнинг йўлига «қалқон» бўладиган ўрмон-боғлар бунёд қилинади. Учқудуқдаги янги сув омбори атрофида 60 гектар майдонда энг йирик дам олиш зоналаридан бири ташкил этилади.

Ҳозирги пайтда Қорақалпоғистоннинг ўзлаштирилмай ётган ерларида ҳам ана шундай изланиш ишлари олиб борилмоқда.

Институт ходимлари Қашқадарё областининг барча колхозларида қум йўлини тўсадиган ҳимоя дарахтларини рўйхатдан ўтказиб бўлдилар. Ҳаммаси бўлиб 65 хўжаликда текшириш ишлари олиб борилди.

ҲИММАТ

Фрунзе район саноат корхоналари ва транспорт ташкилотлари шоферларидан 80 киши ҳозир Сирдарё области пахтазорларида «зангори кема» билан «оқ олтин» термоқда. Шаҳарлик механизаторларнинг ҳар бири ўрта ҳисобда бу йилги мавсумда 100 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилган.

Фрунзе райони саноатчилари ҳар йили Сирдарё ва Тошкент области пахтакорларига яқиндан оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда. Ҳар бир саноат корхонаси маълум хўжаликларга бириктириб қўйилган.

Ўтган ойларда «Ташкентгеология» тресги Сирдарё районидаги С. Сегизбоев номли совхозга 1485 сўмлик эҳтиёт қисмлар етказиб берди, автомобиллар билан 1600 сўмлик хизмат кўрсатди. Чиноз районидаги Энгельс номли колхозга эса 510 сўмлик эҳтиёт қисмлар, 5 та кўчма устахона юборилди. 15 киши пахта пунктлари ва пахта заводларида ишчиларга ёрдам бермоқда.

Шу кунларда ўнта кўчма устахона дала бошида «зангори кема»ларга хизмат қилмоқда.

ОПТИКА КЎРГАЗМАСИ

Бир неча кундан кейин Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Германия Демократик Республикасининг «Карл Цейс» фирмасининг оптика кўргазмаси очилади.

Яқиндагина Тошкентда Чехословакия Халқ Республикаси пластинкалари савдо кўргазмаси намойиш қилинган эди. Бундан ташқари, томошабинлар Германия Демократик Республикасининг саноат корхоналарида маҳсулотларга ишлатиладиган ҳар хил бўёқлар кўргазмаси билан ҳам танишган эдилар.

ГДРда машинасозлик, электротехника, станоксозлик, приборсозлик саноати билан бирга оптика соҳаси ҳам жадал суръатлар билан ривожланмоқда.

Янги кўргазмага республика соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли муассасаларнинг вакиллари таклиф қилинади.

ШОН-ШУҲРАТ ҲАФТАЛИГИ

Москвалик профессор, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. Г. Позняк икки ҳафтадан буён Тошкентда меҳмон бўлиб турибди. Виктор Генрихович Тошкентда узоқ йиллар давомида ишлаган кишилардан бири. У Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган курашларда актив қатнашган.

Москвалик олим шаҳримизда бўлган бир қатор учрашувларда Улуғ Ватан уруши йилларида кўп миллатли советлар мамлакати халқларининг фашизмга қарши олиб борган мардонавор кураши ҳақида суҳбатлар ўтказди. У В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида, Успенский номли музика билим юртида бўлди, жанговар шон-шуҳрат ҳафталигида қатнашди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ 10 октябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Япония Бош министри К. Танака, Япония Ташқи ишлар министри М. Охира ўртасидаги музокаралар тамом бўлди. Совет — Япония яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга боғлиқ бўлган кўпгина масалалар муҳокама қилинди.

Музокараларнинг якунлари тўғрисида бугун марказий газеталарда Совет — Япония қўшма ахбороти эълон қилинган.

✦ Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ расмий визит билан СССРда бўлган Япония Бош министри Какуэй Танака кеча Москвадан ватанига жўнаб кетди.

✦ Кеча Тошкентда Ўзбекистон ССР ички ишлар органлари ходимлари республика активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС XXIV съезди қарорлари асосида республикада ҳуқуқ-тартиботни ва социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга доир тадбирлар кўриб чиқилди.

Қурилиш майдонларида

МАҚСАД ЙЎЛИДА

Самарқанд ва Навоий кўчалари муюлишида кун сайин чирой очаётган ташқи савдо министрлиги биноси қурилишида шу кунларда айниқса иш қизғин.

«Главташкентстрой» 8-қурилиш тресги 3-пардоз ишлари бошқармасининг Э. Ноздрачев прораблигидаги участка бинокорлари Улуғ Октябрь революциясининг 56 йиллик байрамигача бинонинг ташқи томонидаги сайқаллаш ишларини туталламоқчилар.

Участканинг А. Хожистояс, В. Плеханов, А. Пак, И. Уваров сингари сувоқчи, кошинкор, бўёқчилари илғорлик кўрсатиб меҳнат қилишмоқда.

Бинокорлар бинонинг ташқи томонини сайқаллашни белгиланган муддатдан ўн кун илгари туталлашмоқчи.

Чили ватанпарварларига ҳамдаммиз

Икки смена ўртасидаги вақтда Тошкент трактор заводининг ишчи ва хизматчилари бош йиғув корпусига тўпландилар. Чили халқи билан бирдамликка бағишлаб ўтказилган оммавий митингда тракторсозлардан мингга яқин киши қатнашди. Механика цехининг созловчиси Е. А. Жоналиев бундай деди:

— Зўравонлик билан ҳокимиятни босиб олган ҳарбий хунта халқнинг қаршилигини синдириш учун ҳар қандай воситаларни ишга солишдан қайтмаётир. Исёнчиларнинг Чили демократиясига қарши қилаётган янги-янги ёвузликларини ҳар куни матбуотда ўқиб, радиодан эшитиб турибмиз. Биз, ишчилар қотилларнинг қонли жиноятларини кескин қоралаймиз, маҳбусларни таҳқирлаш тўхтатилишини, атоқли давлат ва жамоат арбоби Луис Корвалан ҳамда бошқа демократия тарафдорлари озод этилишини талаб қиламиз.

Митингда сўзга чиққан йиғув участкасининг мастери Г. Аҳмаджонова, инженер А. Е. Устиновлар ҳам мард Чили халқи билан бирдам эканликларини изҳор қилдилар.

(ЎзТАГ).

ПЕШҚАДАМ АНИҚЛАНДИ

Ёшлар ўртасида бокс бўйича СССР Кубоги учун ўтаётган мусобақаларнинг иккинчи куни ҳам кескин «жанг»лар давом этди. Кеча кундуз куни Украинанинг кучли командаси Белоруссия терма командаси устидан 19:14 ҳисобида ғалаба қозонди.

РСФСР билан Қозоғистон терма командаларининг учрашуви кутилмаган натижа билан тугади. Қозоқ боксчилари ўзларининг кучли рақибларини мағлубиятга учратишди. Ҳисоб — 18:15.

Энди бу кичик группада финалга чиқадиган команда Украина ва Қозоғистон коллективларининг ўзаро беллашувида маълум бўлади.

Бошқа кичик группада ғолиб деярлик аниқланди. Бу шарафга Ўзбекистон боксчилари сазовор бўлишди.

Иккинчи кунги мусобақалар Ўзбекистон ва Арманистон боксчиларининг олишувлари билан тугади. Ҳамшаҳарларимиз Г. Муллаев, Ф. Пак бу сафар ҳам юксак маҳоратларини намойиш қилишди. С. Сергеевнинг олиб борган «жанг»и ҳам томошабинларни қувонтирди.

Арманистон терма командаси устидан ғалаба қозонгандан сўнг Ўзбекистон боксчилари 4 очко тўплаб, латвияликлар билан бўладиган учрашув натижасидан қатъий назар ўз группаларида биринчи ўринни эгаллашди.

Бугун, соат 17 дан 30 минут ўтганда «Ёшлик» аренасида Украина — Қозоғистон ва Белоруссия — РСФСР командалари ўзаро учрашадилар.

СУРАТЛАРДА: рингдаги олишувлардан айрим эпизодлар.

В. Белоплотов фотолари.

Футбол

Кубок „Арарат"да

Ҳа, кеча футбол бўйича СССР Кубоги учун ҳал қилувчи учрашувда Ереваннинг «Арарат» футболчилари Киев динамочилари устидан 2:1 ҳисобида ғалаба қозонишди. Фахрли соврин биринчи марта Ереванга йўл олади.

Арман футболчиларини, команда тренери Никита Симонянни улкан ғалаба билан табриклаш мумкин. Улар фахрли совринни қўлга киритиш учун бутун кучларини сафарбар қилишди, ўйиннинг сўнгги дақиқаларигача курашишди. Шунинг эвазига ўйин тугашига бир минут қолганда ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар (Иштоян). Учрашувда ҳисобни 61-минутда ўн бир метрли жарима белгисидан Колотов очган эди.

Қўшимча вақтнинг 103-минутида яна Иштоян киевликлар дарвозасига иккинчи тўпни киритиб арман футболчиларига ғалаба олиб келди.

«КОМПРЕС СОР»НИНГ МАРРАЛАРИ

(Боши 1-бетда).

Биз ишни нимадан бошладик? Завод дирекцияси партбюро ва ишчилар комитетининг аъзолари билан ҳамкорликда министрлик томонидан 1974 йил учун бизга берилган план топшириқлари цехларимиз ва бошқа ишлаб чиқариш участкаларида мавжуд бўлган резервларни ва имкониятларни ҳисобга олган ҳолда кўриб чиқди. Коллективимизнинг давлат томонидан берилган планга нисбатан ҳам каттароқ ҳажмдаги топшириқни бажаришга бел боғлаганлиги катта муваффақият келтириши турган гап. Чунки биз уни давлат томонидан берилган топшириқни ва ўз имкониятларимизни ва моддий-техника таъминоти масаласини чуқур таҳлил қилган ҳолда белгилаб олдик. Ўз зиммамизга олинган бу муқобил план йиғилишда ишчиларимиз инженер-техник ходимлар томонидан якдиллик билан кутиб олинди.

Хўш, муқобил план ўзида нималарни мужассамлантирган? Унда ишлаб чиқариш ҳажмини 1970 йилдагига нисбатан 38,2 процентга кўпайтириш белгиланган. 1974 йилнинг 31 декабрида меҳнат унумдорлигини 1975 йилнинг октябрида белгиланган маррага етказиш кўзда тутилган.

Келгуси йилнинг маҳсулот ишлаб чиқарилишини биз қандай тасаввур қиламиз. Ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш иши шу чоққача ишлаб чиқарилиб келинган «ПР-10М» маркали машиналардан анча устун бўлган агрегатларни оммавий суръатда ишлаб чиқариш билан бирга олиб борилади. «РБ-90» типидаги компрессорларнинг ўзлаштирилиши ҳам келгуси йилдаги хайрли ишларимиздан бири бўлади.

«ПР-10М» маркадаги машиналарнинг заводимизда кўплаб ишлаб чиқаришга ўтилиши халқ хўжалигимизга 4 минг тонна қора ва рангли металларни тежаб қолиш имкониятини беради.

1974 йилдаги муҳим вазифалардан яна бири шуки, меҳнат унумдорлиги 1975 йилнинг октябригача белгиланган даражасига етади.

Бунинг учун нималарга эътибор бериш керак? Ҳаммадан аввал ишлаб чиқаришнинг техник даражасини яхшилаш учун қатор ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш лозим бўлади. Биз республикамизнинг олтин тўйи нишонланадиган йилда ишлаб чиқаришнинг техник жиҳатдан асосланган нормаларини жорий этиш бўйича амалга ошириладиган ишимизни ҳам давом эттирамиз. Маҳсулот ишлаб чиқариш таннархини камайтирилишига ҳам катта эътибор берилади. 1974 йил учун олинган муқобил планимизда топшириққа қўшимча 50 та компрессор ишлаб чиқариш кўзда тутилади. Бу механика заводига юборилади. Шу билан бирга биз йил давомида «РБ-90» маркали янги компрессорларни ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз ва ундан юз донасини тайёрлаймиз. Бу, албатта янги технологик вазифаларни ҳал қилиш базасида амалга оширилади. Бу юмушнинг муваффақияти коллективимиздан сидқидилдан ўз вазифасига ёндошиб меҳнат қилишни талаб қилади.

Ташкилий тадбирлар планида шунингдек, муҳим вазифалардан бўлган электро-гидровибивной қурилмаларини қуюв жараёнида базовий ва корпус деталларига махсус ишлов берувчи дастгоҳларнинг эҳтиёт қисмларини ишлаб чиқарувчи махсус участкани ташкил этиш вазифалари киритилган.

Меҳнат унумдорлигини юксалтириш учун заводда ўз кучлари билан саккизта махсус станокни ишлаб чиқариш ва радиатор қисмлари учун кўргазма каби бир қатор тадбирлар бизга меҳнат унумдорлигини 6—7 процент кўтариш имконини беради.

Бундан ташқари 10 та эскириб қолган ускуналарни алмаштириш, 40 га яқин янги жиҳозлар олиш, шунингдек, автомат ва ярим автомат дастгоҳлар олиш кўзда тутилган.

Муқобил планларни муҳокама қилишда бир қатор иш вақтини кескин камайтириш имконини берувчи, яъни иш жойини ўз вақтида буюртмалар, асбоб ускуналар, хом ашёлар билан таъминлаш ҳақида қимматли таклифлар илгари сурилди. Ёрдамчи ишчиларнинг ремонт ишларини сифатини ошириш 30 ишчини асосий ишлаб чиқаришга олиш имконини беради.

Ишлаб чиқаришни бошқаришни янада такомиллаштириш ҳам белгиланяпти. Комплектация ва материал техника таъминоти бўлимларининг ва шунингдек, энергия ва ремонт-механика цехларининг ишини мустаҳкамлаш ниятимиз бор.

Ишчиларга типовой иш жойлари жорий этиш, ремонт ишларида кичик механизацияни жорий этиш ҳисобига ёрдамчи ишларнинг унумдорлигини учдан бир маротаба ошириш мўлжалланган.

Ҳисоб-китоблар 1974 йилнинг муқобил планини албатта амалга оширилишини, коллектив учун дастуриламал бўлиб қолишини кўрсатмоқда. Муқобил планини қабул қилар эканмиз, бу устида яна бош қотиришни тўхтатмаймиз. Олдимизда яна ҳали ишлаб чиқилмаган ташкилий-техникавий тадбирларни диққат билан қараб чиқиш ва қўшимча резервларни топиш вазифаси турибди.

Ҳозирги кунда бизнинг биринчи галдаги вазифамиз — беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йили план ва мажбуриятларини муваффақият билан бажариш, 1974 йил муқобил планида белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун мустаҳкам база яратишдан иборатдир.

Н. НОВАЧЕНКО,
«Компрессор» заводининг директори.

Жонажон Республикамизда

◉ Шаҳар—қишлоққа

«Зангори кема» штурвалини бошқарадилар

БУХОРО. Бухоро таксомотор парки ва автоколонналари шофёрларининг катта бир группасига пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиси шаҳодатномаси топширилди. Бу касбни илгарироқ эгаллаган уларнинг ўртоқларидан яна қирқ киши қишлоқ ҳунар-техника билим юртида қайта тайёргарликдан ўтишди. Уларнинг ҳаммаси ишдан отпуска олиб, ҳосилни теришда пахтакорларга ёрдам беришга аҳд қилишган.

Когон ва Навоий районларининг хўжаликларига жўнаб кетаётган ҳайдовчилар мавсум охирига қадар 80—90 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олишди. Механик-ҳайдовчилар курсини «аъло» баҳо билан тамомлаган Жаббор Болтаев, Валентин Абрамов, Алексей Суровцев, Истам Раупов, Салим Шокировлар эса «зангори кема»лари бункеридан 120—130 тоннадан пахта теришга қарор қилдилар.

(ЎзТАГ).

◉ *Мусобақа шарофати*

Оширилган план

Қўқондаги «Электромаш» заводининг коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилига оширилган план қабул қилди. Машинасозлар ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш, меҳнатни илмий ташкил этишни жорий қилиш, сермеҳнат жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш ҳисобига Узбекистон ССРнинг олтин юбилейи йилида 12 миллион 350 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилишга қарор қилдилар. Бу дастлабки топшириқда кўзда тутилганига нисбатан 1 миллион 760 минг сўм кўпдир. Корхона коллективи шу билан беш йилликнинг охирги йилига планлаштирилган ишлаб чиқариш даражасига муддатидан бир йил олдин эришади.

(ЎзТАГ).

Башорат Фатҳуддинова «Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмаси 1-филиали тўқув цехининг пешқадам ишчиларидан бири. У смена топшириқларини ҳар доим 130 процентгача бажариб, ҳамкасблари ҳурматини қозониб келяпти.

СУРАТДА: тўқувчи Б. Фатхутдинова.

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

Янги савдо маркази

2-Қорақамиш массивидаги биринчи микрорайонда савдо маркази очилди. 200 ўринли ошхона, ва ўз-ўзига хизмат қиладиган озиқ-овқат магазини ҳамшаҳарларимизга хизмат қила бошлади. Ошхонада европача ва миллий таомлар тайёрланиши билан бирга ярим фабрикатлар тайёрлайдиган бўлим ҳам ишлаб турибди. Бундан ташқари, бу ерда 100 ўринли зиёфатхона бўлиб, унда бирор тўй ёки зиёфат ўтказиш учун олдиндан буюртма бериш мумкин. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бу ошхонада 40 ошпаз хизматда бўлади.

Биринчи қаватда жойлашган Собир Раҳимов райпишчеторгига қарашли 3-магазинда тўққизта сотувчи бўлиб, бу ердан ҳамшаҳарларимиз ўзларига кераклн бўлган озиқ-овқатларни харид қилишлари мумкин. Ўз-ўзига хизмат қиладиган бу магазин райпишчеторгдаги 64-магазини ҳисобланиб, унда 544 та сотувчи аҳоли хизматида бўлмоқда.

Аҳолига қулай бўлди

Массивнинг 4-микрорайонида газламалар билан савдо қиладиган 85-магазин фойдаланишга топширилди. Асосан, 3—4-микрорайондаги яшовчилар ҳожатини чиқарадиган бу магазинда 6 сотувчи хизмат қилмоқда.

А. НОРҚУЛОВ.

ВЕНГЕР-СОВЕТ АЛОҚАЛАРИ

Миклош КАДАЛА,
ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ СССРдаги ЭЛЧИХОНАСИНИНГ САВДО БЎЙИЧА БОШ МАСЛАҲАТЧИСИ.

Совет Иттифоқи Венгрия ташқи савдосида биринчи ўринни эгаллайди. Венгрия Халқ Республикаси ўз товар оборотининг 3.1 қисмини СССР билан амалга оширади.

Венгер-совет товар айирбошлаш кўлами бугунги кунда беқиёс кенгайиб кетди. Ҳар икки мамлакат бир-бирига тайёр буюмларни етказиб бериш билангина чекланиб қолмаётир. Тармоқ министрликлари, айрим корхоналар ўртасида ҳам шартномалар белгиланиб, ўзаро ҳар хил узель ва деталлар етказиб берилмоқда.

Бунга жуда кўп мисоллар келтириш мумкин. Йўл транспорти қурилиши, химия, автомобилсозлик, глинозем ва алюмин ишлаб чиқариш, электрон-ҳисоблаш машиналари ишлаб чиқариш соҳасидаги ҳамкорликни олайлик. Бу борада ҳар икки мамлакат ўртасида дўстона савдо алоқалари анъанага айланган.

Ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш бўйича тузилган битим товар айирбошлашни янада кўпайтиришга кенг имкон яратди. Чунончи, венгриялик асбобсозлар қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати учун 17 турдаги ҳар хил лабораторияларни яратишни ўз зиммаларига олишган. Бунинг натижасида, ташқи савдо обороти яқин йилларда тахминан 20 миллион сўмга кўпаяди.

Венгер-совет савдо ва иқтисодий алоқаларини янада ривожлантиришда янги-янги имкониятларни қидириб топиш ва улардан тўла фойдаланиш муҳим аҳамият касб этади.

1973 йилнинг октябрь ойида Совет Иттифоқида — Москва, Новосибирск ва Тошкент шаҳарларида — «Венгрия экономикаси ва техникаси кунлари» ўтказилиши мана шу вазифаларни тўла ва мукаммал амалга ошириш йўлида хизмат қилади.

СССРда
Венгрия
экономикаси
ва техникаси
кунлари

Докладлар тематикаси ҳар иккала мамлакат иқтисодий алоқалари кўп қиррали эканлигини кўрсатмоқда. Уларда Венгрия халқ хўжалигининг барча муҳим соҳа ва тармоқлари, шунингдек, юқорида тилга олинган учала совет шаҳарлари иқтисодий кўлами ўз аксини топган. Ҳар бир докладдан сўнг консультациялар уюштирилади. Венгер ва совет мутахассислари ўзаро шахсий алоқа ўрнатибгина қолмай, техникавий ва иқтисодий ҳамкорликни бундан буён ривожлантириш, янги имкониятларни аниқлаб олиш имкониятларига ҳам эга бўладилар.

1973 йил Венгер-совет товар айирбошлаш тарихида муҳим сана бўлди. Бу йил ўзаро товар айирбошлаш ҳажми икки миллиард сўмдан ҳам ошиб кетади. Бундай натижага ҳали ҳеч қачон эришилмаган эди. Эндиликда, ҳар беш кун ичида бундан 25 йил муқаддам бир йил давомида етказилиши мумкин бўлган товарлар жўнатилмоқда. Ҳар икки мамлакат ўртасида товар айирбошлаш рўйхатига назар солайлик. Венгрия экспорти, биринчи навбатда, машина ва ускуналар етказиб беришни тақозо этмоқда. Бу — мамлакатимиз халқ хўжалигида жуда жиддий ўзгаришлар бўлаётганлигининг ёрқин тимсолидир. Совет Иттифоқи ана шу товарларни кўплаб сотиб олаётир. Совет эҳтиёжларини ҳисобга олиб, бизда, саноатнинг кўп тармоқлари, жумладан, автобуслар ишлаб чиқариш, асбобсозлик, алоқа техникаси ва бошқа тармоқлар гуркираб ўсмоқда. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасига венгер автобуслари, акустик қурилмалар, саноат тўқув машиналари, ядро физикаси приборлари ҳамда техникавий-ҳисоблаш қурилмалари юборилаётганлигини алоҳида қайд қилиб ўтмоқчиман.

Венгрия енгил саноати маҳсулотлари совет савдосидан муносиб ўрин олган. Шуни айтиш керакки, Венгрия тўқимачилик саноати энг қимматли ва муҳим хом ашёлардан бирини Ўзбекистондан олаётир.

Венгрия фармацевтика саноати Совет Иттифоқига жуда кўплаб маҳсулотлар юбораётир. Бизнинг қишлоқ хўжалик ва озиқ-овқат маҳсулотларимиз экспорти кўп йиллардан бери СССРда салмоқли ўрин эгаллаб келаётир.

Совет Иттифоқидан бизнинг мамлакатимизга юборилаётган товарлар ҳам мамлакатимиз халқ хўжалигида катта аҳамиятга эга бўлаётир. Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Венгрияга муҳим аппаратуралар жўнатаётир. Мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги совет машиналаридан кўплаб фойдаланаётир. Транспорт қурилишида Совет Иттифоқидан олинаётган ускуналар жуда қўл келаётир. Совет Иттифоқидан жўнатилаётган хом ашё материаллар Венгрия халқ хўжалигининг бир текис ривожланишига имкон яратиб бермоқда. Совет Иттифоқи Венгрия саноатига деярлик барча соҳалар бўйича асосий материалларни етказиб бермоқда. Жумладан, Ўзбекистон мамлакатимизга рангли металлар концентратини етказиб бераётир.

Ҳар икки мамлакат ўртасидаги алоқалар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши XXV сессияси қабул қилган комплекс Программа асосида бундан буён ҳам тараққий эта боражак.

3-тикувчилик фабрикасида ўз касбининг моҳир усталарини кўплаб учратиш мумкин. Муҳаббат Холмуҳамедова ана шулардан бири.

СУРАТДА: зарбдор ишчи машина ёрдамида ҳар хил материаллар сифатини текширмоқда.

Г. Эгамбердиева фотоси.

◉ *Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг комплекс программаси амалда*

Тўқимачиларнинг ҳамдўстлиги

В. И. Ленин номли Иваново Комвол комбинатига венгер мутахассислари келдилар.

— Бизнинг мақсадимиз, — деди группа раҳбари Габор Надь, — Венгрия СССРдан харид қилаётган мокисиз автомат тўқув станокларини ишлатишда совет дўстларимизнинг тажрибаси билан танишишдан иборатдир.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар техникани ривожлантиришда қалин ҳамкорлик қилишмоқда. Пневмо-механик йигириш ва мокисиз тўқишни комплекс жорий этишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Совет ва Чехословакия конструкторлари яратган «БД-200» тез йигирув машинасида ип ҳосил қилиш учун урчуқ ўрнига ҳаво уюрмасидан фойдаланилади. Унинг иш унуми анъанавий йигириш ускунасиникига қараганда, 2,5 баравар кўп. Москва Чертаново районида қурилган мамлакатимизда биринчи урчуқсиз йигирув автоматлаштирилган фабрика янги машиналар билан ускуналанган. ЧССРда ҳам мана шундай бир неча цехлар ишлаб турибди.

Иваново корхоналарида прогрессив йигириш усули айниқса «СТБ» типидаги тўқув станоклари билан самарали чиқадиган йигириш усули жорий этилмоқда. Шу туфайли технология процессини анча қисқартириш ва ишлаб чиқариш маданиятини ошириш мумкин бўлди.

СССР ва Чехословакия урчуқсиз йигириш машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтириб бормоқдалар. Болгария, Венгрия ва Чехословакия машинасозлари билан кооперация қилиш асосида Чебоксарида «СТБ» типидаги автоматлар ишлаб чиқариш учун кучли база яратилди.

Айни маҳалда мавжуд ишлаб чиқариш саҳнларидан яхшироқ фойдаланиш ва мавжуд машина ускуналарни такомиллаштириш учун ҳаракат қилинмоқда. Социалистик мамлакатлар мутахассисларининг Ивановода бўлиб ўтган кенгаши шу масалаларга бағишланди.

Тўқимачилик саноатида бошқа соҳаларга нисбатан қўл меҳнати даражаси айниқса калава чиқариб олишда ҳамон юксакдир. У бир хилдаги толиқтирарли иш. Қардош мамлакатларнинг мутахассислари билан ҳамкорликда бир неча автоматик мосламалар ишлаб чиқарилди. Шуларни қўллаш натижасида қўл ишлари меҳнати анча қисқарди.

А. ФРАНКОВСКИЯ.

Иваново.

(ТАСС).

◉ *Газетхон илтимоси*

◉ «Тошкент оқшоми» бонг уради

СТУДЕНТЛАРНИ РАНЖИТМАНГ

ТошДУнинг 13 қаватли осмон ўпар биноси олдида бундан тўрт йил олдин олий ўқув юртлари аро маданият уйи қурилармиш, деган хабар студентларни жуда қувонтирган эди. Ахир, уч қаватли муҳташам маданият уйида 30 га яқин турли тўгараклар ишлаб, талабаларнинг дам олишлари, бўш вақтларини намунали ўтказишларига шароит яратилар экан-у, севинмай буладими! Лекин биз сал эртароқ қувонган эканмиз. Бу бино қурилиши бошланган пайтда биз биринчи курсда ўқир эдик. Мана бешинчи курс бўлибмизки, маданият уйи қурилиши ҳануз битказилгани йўқ. Ваҳоланки, объект 1971 йилда фойдаланишга топширилиши лозим эди. Қурувчилар қурилишни яна қанчага чўзишар экан!

А. МАТЕҚУБОВ,
Ж. ИСМОИЛОВ,
Р. ХУДОЙҚУЛОВ,
ТошДУ студентлари.

Дарҳақиқат, «Главташкентстрой» 6-қурилиш трестининг 7-қурилиш бошқармаси уч қаватли бинони тўрт йилдирки «қуряпти». ТошДУнинг салобатли, кўркам бинолари қаторида шумшайиб турган бу чала бинога шаҳарчага келган ҳар бир меҳмоннинг назари тушади.

Ёз бўйи объектда сокинлик ҳукм сурди. Яқинда эса В. Горсков бошлиқ бригада бинокорлари бино учун совитиш станцияси қуришни бошлашди. Буни октябрь ойининг охиригача тугаллаш белгиланган. Бинокорлар зиммасида шунингдек, маданият уйини университетнинг ўқув корпуси билан туташтирувчи қўшимча бинони қуриш вазифаси ҳам турибди.

— Демак, маданият уйи қурилиши бу йил тугалланар эканда, — деб сўрадик участка прорабн С. Тригорянидан.

— Йўқ, бу йил битмайди, — деди у. — Биз-ку бинонинг бош қисмидаги умумий қурилиш ишларини тугатдик. Лекин ёрдамчи пудратчиларимиз иш олиб борганларича йўқ. 1971 йилда «Промвентиляция» бошқармасига бинонинг остки қаватидан иш фронти очиб бердик. Улар бир оз ишлашди-да, айрим материалларнинг етишмаслиги сабабли кетиб қолишди. «Ташсантехгазмонтаж» тресги монтаж бошқармасининг сантехниклари ҳам аввалига енг шимариб ишга киришиб кетди. Сўнг, ҳеч қанча вақт ўтмай, зарур объектлари борлигини баҳона қилиб кетиб қолишди. Ўшандан бери вентиляциячи ва сантехниклар қачон келаркин, деб кўзимиз тўрт.

Маданият уйи қурилишининг буюртмачиси студентлар шаҳарчасининг директори А. Мирхонов объектнинг қурилиши ҳақида шундай деди:

— Бино қурилишига 2 миллион 126 минг сўм ажратилган. Маблағнинг 1 миллион 789 минги қурилиш-монтаж ишларига сарфланиши даркор. Қурилиш бошланганидан бери объектнинг қурилиш-монтаж ишларига 671 минг сўм харжланди. 1973 йилда 200 минг сўмлик бинокорлик ишларини амалга ошириш кўзда тутилган эди. Саккиз ой мобайнида 67 минг 300 сўмлик иш бажарилди. Хўш, бунинг сабаби нимада, дерсиз?

Биринчи сабаби, 7-қурилиш бошқармаси объектни арматура, бетон, қоришма каби қурилиш материаллари билан таъминлай олмаяпти. Қурувчилар материал йўқлиги учун бекор қолмоқда. Бош пудратчи учун объект иккинчи даражали ҳисобланади. Бу ерда кам одам меҳнат қилиши билан бирга, кўпинча бинокорлар ойлаб йўқ бўлиб кетишади. Ҳа, десак, зарур, объектлар чиқиб қолди, дейишади.

Иккинчи асосий сабаблардан бири-ёрдамчи пудратчилар масаласи. «Ташсантехгазмонтаж» тресги объектда ташқи ва ички канализацияларни, водопровод, иссиқлик трассасини ўтказиши керак. Аммо уларга санитария техникаси жиҳозлари заводи керакли деталларни етказиб бермаётганлиги сабабли ишлашмаяпти. Завод алюминий витражромлар тайёрлашни ҳам пайсалга солмоқда. Натижада, хоналарга ойна солишнинг имкони бўлмаяпти.

Ҳа, студентлар шаҳарчасида барпо этилаётган олий ўқув юртларларо маданият уйи қурилишида аҳвол ташвишли. Сантехниклар иссиқлик ўтказмаса, деразаларга ойна солинмаса, қурувчилар қишда бу ерда ишлай олмайдилар. Сантехник, вентиляциялар объектдаги ишлар тугалланмаганлиги сабабли, сувоқчи, дурадгор, бўёқчи каби сайқалчилар ишлай олмаяпти.

Қурилишни пудратга олган «Главташкентстрой» коллективлари капитал маблағлардан самарали фойдаланиш, объект қурилишини жадаллаштириш чораларини излашмоқлари керак.

Илғор ишчилар ҳақида гап боргудек бўлса «Ташхимсельмаш» заводи меҳнатчилари йиғувчи-слесарь Виктор Фёдоров номини фахр билан тилга олишади. У шарафли меҳнат билан корхона коллективи ўртасида катта обрў қозонди.

СУРАТДА: зарбдор слесарь В. Фёдоров.

М. Нуриддинов фотолари.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«БЕПАРВО ҚАРАЛАЯПТИ»

Шу сарлавҳа остида газетанинг 21 июль сонида босилган материалда Собир Раҳимов районидаги 2-Чимбой кўчасидаги кўприкнинг нобоплиги, машиналар қатновини тартибга келтириш зарурлиги кўрсатилган эди.

Район ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасидан олинган жавобда кўрсатилишича, 2-Чимбой кўчасидаги кўприкнинг ҳар икки томони бетонлаштирилди, кўчага шартли белги қўйиш масаласи шаҳар автоинспекциясидан сўралди.

◉ *Аҳвол қалай қурувчи?*

Намунали шароит керак

Николай Морозов бошлиқ биринчи участкада ўз касбининг моҳирлари кўп. Уларнинг ҳаммаси ҳам кўп қийинчиликларни енгган кишилар. Тошкент метросини барпо этаётганларнинг кўпи Абакан-Тайшет темир йўли қурилишида туннель қазиган олов қалблардан иборатдир. Масалан, В. Кожемякин, С. Воронин ва И. Лисий бошлиқ метросозлар бригадасининг кўп аъзолари Сибирь тайгасида ишлаган. Юқори суръат ва сифат билан меҳнат қилиш уларга одат тусига кириб қолган.

Шу йилнинг февраль сўнида участка лаҳмчилари туннель қазишда Бутуниттифоқ рекордини ўрнатдилар. Яъни планда белгиланган 75 ўрнига 152,5 метр лаҳм қазишди. Улар лаҳм қазиш бошланган 1971 йилдан шу пайтгача ўнг туннелда 1.127 метр, чап туннелда эса 633 метр лаҳм қазиш ишларини бажаришди.

Коллектив асосан «Чилонзор» станциясидан С. Раҳимов номли станцияга қараб лаҳм қазишади. Участка коллективи ўнг туннелдаги лаҳм қазиш ишларини келгуси йилнинг февраль ойигача тугатиб, пардозчиларга топширмоқчилар.

Хўш, участкада аҳвол қандай?

— Планни-ку, бажараяпмиз-а, — дейди лаҳмчилар бригадири «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери С. Воронин — бироқ, қандай бажараяпмиз, буни биласизми? Энди ишга тушганингизда бирдан блокоукладчик синиб кетади. Уни тузатиб бўлгунларича, бекор ўтирамиз. Тез-тез туннелда электр токи бўлмай қолади. Яна «дам» олишга мажбурмиз. Шундай, участкани машина ва механизмлар билан таъминлаш ёмон аҳволда.

— Бугина эмас, — дейди лаҳмчи И. Лисий.— Участка коллективини иссиқ овқатлар билан таъминлаш ҳам яхши эмас. Ошхонамиз йўқ. Овқатланиш учун бир километрча узоқдаги ошхонага борамиз. Кўпинча, шу ердаёқ, нон-пон еб, чой ичиб қўя қоламиз.

Тошкент метрополитени қурилиши Ўзбекистон комсомол зарбдор қурилиши деб эълон қилинган. Метросозлар шу кунларда эзгу ният йўлида меҳнат қилишмоқда. Улар Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик юбилейигача ер ости қасрининг биринчи навбатини ишга туширишга аҳд қилишган.

Метро қурувчиларнинг катта мақсадлар йўлида меҳнат қилиши учун аввало, уларга техника хизмати кўрсатишни яхшилаш, маданий-маиший турмуш даражасини ошириш ва дам олишлари учун шарт-шароит яратишимиз керак.

Р. ХУДОЙҚУЛОВ.

ҚИЗҒИН ЎТМОҚДА

Чилонзор районида марказий, республика, шаҳар газета ва журналларига обуна қизғин ўтмоқда. «Ўзбекфильм», 153-қурилиш тресги, пластмасса буюмлари заводи, булка кондитер комбинати ва райондаги 74, 78, 103, 232-мактабларда газета ва журналларга обуна қилиниб бўлинди. Обунанинг уюшқоқлик билан ўтишида жамоатчи ишчилар, 115-алоқа бўлимининг хизматчилари намуна кўрсатмоқдалар.

Район «Союзпечать» агентлигининг бошлиғи Н. Н. Ильиннинг редакциямизга хабар қилишича, бугунги кунгача район аҳолиси 93440 сўмлик газеталар ва 86148 сўмлик журналларга обуна бўлган.

МАВЗУ КЎП...

Ёзувчи ва беш йиллик

Бугунги китобхоннинг дидн баланд. Улар орасида фақат китоб мутоала қилибгина қолмай, ўзи ҳам ёзишни машқ қиладиган қаламкашлар ҳам бор. Ана шундай қаламкашлар кўпинча бир хил савол билан мурожаат қилишади. Нима ҳақида ёзиш керак? Қандай ёзилса асар ҳаётий чиқади?

Бадиий асар учун асос бўладиган мавзу ҳаётнинг ўзи каби чексиз. Содда қилиб айтганда, деворга мих қоқишдан тортиб ойга учишгача ҳамма нарса ҳақида ёзиш мумкин. Ҳамма гап мавзуга санъаткорона ёндоша билиш, унинг очилмаган қиррасини топиш, шу тариқа муҳим ижтимоий бир муаммони олға суришда қолган. Ёзувчи ҳаётдаги муҳим муаммолардан четда қолса унинг санъаткорлик маҳорати ҳам ўз-ўзидан хиралашади. Аксинча, қаламкашнинг одамларга айтмоқчи бўлган фикри, тўкиб солмоқчи бўлган «дарди» қанчалик салмоқли, жамият учун қанчалик керакли бўлса, унинг тасвири ҳам шунчалик тиниқлашаверади.

Хуллас, нима ҳақида ёзиш керак, деган савол қандай ёзиш керак деган савол билан чамбарчас боғланиб кетади. Яқинда «Литературная газета»да бир-бирига анча яқин мавзуда ёзилган бир қанча асарлар ҳақида танқидий фикрлар баён қилинди. Бу асарларнинг қаҳрамонлари кундалик осойишта, тўкин-сочин оилавий ҳаётдан безиб, бир-бирларига ҳиёнат қилишади. Асарларнинг бир-биридан фарқи шуки, бирида бундай «жасорат»ни эр кўрсатса, бошқасида «ташаббус»ни хотин бошлайди. Танқидчи бу асарларнинг муаллифларига жуда ўринли савол билан мурожаат қилди. «Хўш, сизларнинг мақсадингиз нима?» деб сўрайди. Агар мешчанларча ҳаёт замондошларимизни қаноатлантирмайди, десангиз, буни исботлаб беринг.

Мен танқидчининг фикрига тўла қўшиламан. Албатта оилавий муносабатлар кўпдан буён адабиётнинг муҳим мавзуси бўлиб келди, шундай бўлиб қолади ҳам. Жаҳон адабиётида бу мавзуда яратилган дурдоналар кўп. Лекин уларда оилавий муносабатлар негизида ётган катта ижтимоий ҳодисалар тасвирланади. Бунга эришиш учун эса, катта истеъдод, ҳаётий тажриба, билим, юрак алангаси керак.

Ҳаётий тажриба орттириш учун ёзувчи кўп нарсани кўриши, ҳис қилиши, кўп одамлар билан мулоқатда бўлиши шарт. Модомики, адабиётнинг бош масаласи инсоншунослик экан, ёзувчи турли воқеа ва ҳодисаларни ҳаракатга келтирувчи кишилар — одамлар билан ой-пиб олади. Ёзувчи ҳаётни қанчалик кўп, қанчалик чуқур кузатган бўлса, унинг асари ҳаётий материалга шунчалик бой бўлади. Шунинг учун ҳам қаламкашларни ҳаёт қайнаган жойларга кўпроқ, боришга ундашади. Мисол тариқасида бир воқеани айтиб берай. Ўтган йили бир неча кун тоғ оралаб отлиқ саёҳатга чиқдик. Мақсадимиз табиат қўйнида бўлиш, одамлар билан танишиш эди. Шундай бўлди ҳам. Бир неча кун яйловларда юрдик. Одамлар билан танишдик, дўстлашдик. Фақат бир ерда бир оз кўнгил хижиллик бўлди. Бир ўтовнинг эгаси меҳмонларни зиёфат қилди. Кейин ўғлини ўқишга киритиб қўйишни сўради. Бу талабдан ҳамманинг кўнгли ранжиди. Аммо кўп ўтмай ҳаммамиз бу воқеани унутиб юбордик. Орадан анча вақт ўтиб кетгач, бир дўстим уни қабул имтиҳонларига қўйишганидан ҳасрат қилиб қолди. Ҳозир студент бўлишни хоҳлайдиганлар кўп. Ҳаммани баравар институтга қабул қилиб бўлмайди. Баъзан ноҳақ равишда имтиҳон олаётган домладан хафа бўлишади. Дўстимнинг бу гапларини эшитганимда бултур сайр қилган жойларимиз, биз билан ҳамроҳ бўлган, дўстлашган одамлар тўсатдан кўз ўнгимга келди. Қизиғи шундаки, ўшанда эътибордан четда қолган кўп икир-чикирлар бу сафар ўзидан-ўзи катта мазмун касб этди. Масалан, ҳамроҳларимиздан бири қишда мактаб кўчки остида қолганида болаларга ўз уйини бўшатиб берган экан. Ўшанда мен бу воқеага унча аҳамият бермагандим. Энди эса бу кишини меҳмондорчилик эвазига ўғлини ўқишга жойламоқчи бўлган анави одам билан беихтиёр солиштириб кўрдим. Бу энди «ҳикоябоп» материал эди. Бунга ўхшаш мисоллар кўп.

Биз улкан тараққиёт даврида яшаяпмиз. Кўз ўнгимизда мисли кўрилмаган ўзгаришлар рўй беряпти. Бугунги кунда «республикада энг йирик», «Ўрта Осиёда ягона», «мамлакатда энг улкан» деган тушунчалар оддий зарурат сингари кундалик ҳаётимизга сингиб кетган. Бундай тараққиётнинг мамлакат ҳаётидаги моддий аҳамияти қанчалик улуғ бўлса, замондошларимиз маънавий оламини бойитиш борасидаги аҳамияти ҳам шунчалик улкан. Кичик бир мисол. Бундан атиги бир неча йил илгари «Россия» меҳмонхонаси рўпарасида тўққиз қаватли бино қурилаётганда одамлар «тепасига қарасанг дўппинг тушиб кетадиган» бу уйни томоша қилиш учун атайлаб тўхталиб ўтишарди. Бугун эса бир шаҳримиздаги йигирма қаватли биноларни кўрганда биз, фахрланамиз. Аммо анграйиб, ҳайратдан лол қолмаймиз. Бу нимaнинг белгиси? Тараққиётнинг улкан одимлари одамлар руҳий оламини нақадар бойитганининг белгиси. Катта ўзгаришлар даври катта қаҳрамонларни яратади, деганлари бежиз эмас. Бугунги кун қаҳрамонлари ўз замонига яраша кенг феъл одамлар.

Шу йил баҳорда биз Аму — Бухоро канали иккинчи навбати қурилишини кўргандик. Насос станцияларидан бирининг қандай бунёд этилаётганини кўрдик, майдони «Пахтакор» стадионидек келадиган улкан қурилишга ёшгина бир йигит бошчилик қилаётган экан.

— Қийналмайсизми? — деб сўрадик ундан.

Бунда биз иншоотнинг мураккаблигини ҳам, чўл шароитида ишлашнинг қийинчилигини ҳам назарда тутгандик.

Йигит кулимсираб елкасини қисди:

— Нима қипти, ҳамма ишлаяпти-ку.

Бундан илгарироқ «Ташсельмаш» заводининг ишчиси. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мустақим Юсупов билан суҳбатлашганимизда ҳам шунга ўхшаш гап бўлганди.

Журналист дўстим Мустақим акадан:

— Ҳаётингизда энг эсда қоладиган воқеа нима? — деб сўради.

Мустақим ака бир лаҳза ўйлаб турди-да, шундай деди:

— Йигитчалик пайтимда Йўлдош ота билан ҳамсуҳбат бўлиб қолгандик. У киши «меҳнатнинг этагидан маҳкам ушласанг, кам бўлмайсан» дегандилар. Мана шу гап айниқса эсимда қолган.

Мустақим ака Йўлдош ота Охунбобоевнинг бу сўзларини фақат ўзи учун эмас, ҳамма учун баробар тааллуқли деб билади. Шунинг учун ҳам у мактабда ўқийдиган ўғлини каникул пайтларида заводга олиб келиб ишлатади, меҳнатга бўйин эгсин дейди.

Фарғонада танишган бир одам ҳақида айниқса кўп ўйлайман. Юрсинбой ака деган киши Логон қишлоғидаги мактабда узоқ йиллар ўқитувчилик қилибди. Уруш йилларининг қаҳратон қиш кунларида болаларни ўз уйига олиб келиб ўқитибди. Кейин касалланиб кўзи хиралашиб қолибди. Докторлар унга ишни ташланг деб тайинлашибди. Лекин Юрсинбой ака кўзининг қирраси билан доскага формулалар ёзиб, математикадан дарс беришни давом эттираверибди. Ўшанда қишлоқдаги мактабда учрашув бўлганида Юрсинбой акани ҳам таклиф қилдик. Бу ердаги ўқитувчилардан тортиб мактаб директоригача, колхоз активларидан тортиб райком ходимларигача кўпчилик унинг шогирдлари экан. Шу куни Юрсинбой ака ҳақида кўп гап бўлди. У эса ташқарига чиққанида ҳайрон бўлиб елкасини қисди:

— Қизиқ, шоирлар билан учрашув бўларкан, деб келсам, нуқул мен тўғримда гап бўлди. Мен нима қилибман?

Мана шу «мен нима қилибман» деган гап деярли барча қаҳрамонлар учун муштарак. Бугунги кун қаҳрамони ўзи кўрсатаётган жасоратни оддий воқеа деб билади. Шуниси кишини айниқса ҳаяжонга солади.

Танқидчи дўстларимиз қаламкашларни, сиз ҳаётдан орқада қолаяпсиз деб кўп койишади. Эътироф этиш керак: бу гап тўғри. Чиндан ҳам ёзувчилар кўпинча даврнмизнинг улкан воқеаларидан орқада қолиб юрамиз. Ҳозир ҳаётимизда йирик-йирик асарларга татигулик кўп воқеалар бўляпти. Замондошларимиз — чинакам қаҳрамонлик кўрсатаётган пахтакорлар, қурувчилар, ишчилар адабиётда ўзининг тўла аксини топа олаётгани йўқ. Оддий бир мисол. Тошкентда жадал суръатлар билан метро қуриляпти. Унда ишлаётган одамларнинг тақдири қизиқ эмасми? Тошкент метросининг муаммолари йўқмикин? Ҳаммаси бор. Лекин бевосита метро қурилишида ишлаётган метрочилар ҳақида битта-иккита ғарибгина лавҳалардан бошқа ҳеч нарса ёзилгани йўқ.

Бунинг турли сабаблари бор. Ҳамма гап шундаки, бадиий асар санъат даражасига етмагунча, ўқувчи қалбидан жой ололмайди. Санъат даражасига етиш учун эса ёзувчи кўрган воқеалар одамлар, уларнинг феъли, тақдири қаламкашнинг юрак-юрагига сингиб кетиши, бу ҳақда у ички бир зарурат билан катта «дард», катта аланга билан ҳикоя қилиши керак. Қаламкаш рўй бераётган воқеаларни дил-дилидан ҳис қилиши, уни ёзиш катта заруратга айланиши учун эса маълум вақт талаб қилинса ажаб эмас. Лекин давримизнинг суръати тез. Эртанги кун олдида бугунги кун ўтмишга айланиб қоляпти. Китобхон ёзилаётган асарларда бугунги кун тасвирини кўришни хоҳлайди. Унинг бу ҳаққоний талабини ҳеч ким чеклаб қўёлмайди. Бу талабни қондириш учун назаримда очерк жанрига кўпроқ мурожаат қилиш кераккa ўхшайди. Тўғри, кўпинча китобхонлар очеркни анча нохушлик билан қабул қилишади. Лекин бунинг учун китобхон эмас, биз — ёзувчилар айбдормиз. Биз тўртта рақамга саккиз сатр табиат тасвирини «сурқаб», очерк деб тақдим этавериб, ўқувчининг ихлосини қайтариб қўйганмиз. Холбуки очерк шундай ёзилиши керакки, китобхон уни худди ҳикоя каби ҳаяжон билан ўқисин. Одамларнинг мураккаб тақдири, ҳаётий муаммолар — очеркда фақат рақамлар-у процентлар эмас, ана шу нарсалар акс этсагина, китобхоннинг кўнглига йўл топган бўламиз.

Хуллас, биз ҳаёт қайнаган бир даврда яшаяпмиз. Кўз ўнгимизда улкан ўзгаришлар рўй беряпти. Ҳар куни ўзига ҳайкал қўйгулик меҳнат қилаётган кишилар билан кўришиб турибмиз. Бу воқеалар ҳақида, бундай кишилар ҳақида ҳаяжон билан ёзмаслик мумкин эмас. Албатта, балки бу дарҳол ҳикоя ёки повесть бўлиб туғилмаслиги мумкин. Лекин бундай кишиларни элга танитиш ҳар бир қаламкашнинг бурчи. Маълум бир вақтлар ўтиб эса, улар каттароқ асарларнинг қаҳрамонларига айланса ажаб эмас.

Хуллас, асар қаҳрамонлари ҳам, ёзилажак китобларга материал берадиган мавзулар ҳам кўп. Қаламкаш қалбини нимаики ҳаяжонга солса, шуни ёзса хато қилмайди. Яхши ёзувчининг қалби эса ҳамиша эл-юрт қалби билан ҳамоҳанг тепиб туради.

Ўткир ҲОШИМОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли биохимия институтининг илм аҳли муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган кўпгина илмий проблемалар устида (медицина, биология) кенг кўламда илмий тадқиқот ишлари олиб бормоқда.

СУРАТДА: институт биохимия ва электрон микроскоплар лабораториясининг илмий ходими Т. Ғуломова илмий иш жараёнида.

М. Нуриддинов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОНДА ХАЛҚАРО КУРСЛАР

Соғлиқни сақлашни планлаштиришга бағишланиб Тошкентда ўтказилаётган халқаро курслар ўз ишини тамомлади. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти Европа регионал бюросининг программасига мувофиқ Болгария, Венгрия, Польша, Румыния, СССР, Чехословакия ва Югославия мутахассислари Ўзбекистоннинг даволаш — профилактика муассасалари билан бир ҳафта танишдилар.

Республика соғлиқни сақлаш министрлигининг план — молия ва бошқа бошқармалари раҳбарлари, бош мутахассислари курсларнинг тингловчилари билан машғулотлар ўтказдилар. Бу машғулотлар Ўзбекистон пойтахтидаги энг катта иккинчи касалхона клиникаларида ва бўлимларида шаҳар ва қишлоқлардаги турли шифохоналарда, поликлиникаларда ва профилактика муассасаларида республика корхоналари ва колхозларида ўтказилди. Меҳмонлар Тошкент ва Фарғонанинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Улар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига, республика соғлиқни сақлаш музейига ва амалий санъат музейига бориб, Ўзбекистондаги хўжалик ва маданий қурилишнинг тарихи, ютуқлари ва истиқболлари тўғрисида кўп нарсаларни билиб олдилар.

Якунловчи куни меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини зиёрат қилдилар.

Ҳар тўғрида

МУЗИКА БИЛАН ДАВОЛАШ.

Польшадаги Вроцлав Давлат олий музика мактабидаги назария ва композиция кафедраси қошида музика билан даволаш бўлими ташкил этилди. Бу ерда медиклар билан ҳамкорликда психик ва нерв касалликлари билан оғриган беморларни даволашда музикадан фойдаланиш методлари ишлаб чиқилади.

ОСМОНДАГИ ҲОДИСА

Марсел яқинида катта бургут Француз учувчиси Пьер де Бокэ мураккаб ўйинлар кўрсатаётган планёрга ҳужум қилди. Қуш кутилмаганда планерга шитоб билан ҳужум қилди ва унга анча жиддий шикаст етказди. Учувчи бургутнинг таъқибидан зўрға қутулиб, бир амаллаб ерга қўнди.

КОНТРАБАНДИСТ ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

Америкалик Чарльз Веннер Марокконинг Касабланка шаҳридан жўнаб кетаётганда баҳоси ўттиз минг доллардан кўпроқ бўлган ўн еттита баллончадаги қорадорини ютиб юборди. Лекин у Балтеморга (АҚШ) етиб келиши биланоқ шифохонага тушиб қолди. Бу ерда врачлар уни наркотик билан заҳарланганлигини аниқлашди. Маълум бўлишича, баллончалардан бири контрабандистнинг ошқозонида ёрилиб кетган экан. Полиция Веннерни қамамоқчи бўлди. Лекин маълум бўлишича, Мэрилэнд штатининг қонуни бўйича «наркотикдан заҳарланиш оқибатлари мазкур шахсга қарши хизмат қилмаслиги керак» экан.

«САВОДСИЗЛАР» УЧУН... КУЛДОН

Чекишга қарши курашнинг йўллари кўп. Уни қатъий тақиқлаш, гап билан кўндириш ёки кулги билан таъсир этиш каби йўллар билан амалга ошириш мумкин. Жумладан Стокгольмдаги министрликларнинг бирининг қабулхонасида чекиш тақиқланганлиги ҳақида табличка илиб қўйилган. Унинг остидаги столга эса иккита... кулдон қўйилган. Унда шундай сўзлар ёзилган: «Ўқишни билмайдиганлар учун».

(АПН).

АСАЛАРИ МАКОНЛАРИ

Хоразмда бу йил ташкил этилган асаларичилик совхози ўзининг дастлабки маҳсулотини — 200 центнер асални топширди. Бу — Ўзбекистондаги тўртинчи асаларичилик хўжалигидир. Асаларичилик совхозларида қанотли заҳматкашларнинг товар маҳсулоти қарийб икки баравар кўпайди. Наслчилик иши яхшиланди. 1973 йилда 15 минг она асалари етиштирилди. Тўрт минг асалари оиласи ҳосил қилинди. Беш йиллик охирига бориб республиканинг ҳамма областларида ана шундай базавий корхоналар барпо этилади. Улар Ўзбекистон ва мамлакатнинг бошқа республикаларидаги асалари маконини асаларилар ва она арилар билан таъминлайдиган бўладилар.

(УзТАГ).

Жаҳон ойнаси

ФИНЛЯНДИЯ ЕВРОПА „УМУМИЙ БОЗОРИ“ БИЛАН БИТИМ ТУЗДИ

ҲЕЛЬСИНКИ. Бу ерда маълум бўлишича, Финляндиянинг Бельгиядаги элчиси Финляндиянинг «Умумий бозор» ва Европа кўмир ҳамда пўлат бирлашмаси билан ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолади.

Бу тадбир Финляндия жамоатчилиги кенг доираларини жуда ташвишга солиб қўйди. Прогрессив матбуот мамлакатнинг Европа «Умумий бозори» таъсири доирасига киритилишига қарши Финляндия меҳнаткашлари оммавий норозилик билдираётганликлари ҳақида хабар қилади. Бир қанча газеталар Финляндиянинг «Умумий бозор» билан «эркин савдо» деб аталган битимни имзолаганлиги мамлакат экономикаси ва сиёсати йирик халқаро монополиялар манфаатларига бўйсундирилганлигини билдиради ва Финляндиянинг умумий ташқи сиёсий йўлига мувофиқ эмас, деб таъкидламоқдалар.

(ТАСС).

Долзарб кунлар

СОФИЯ. Болгария кооператорлари бу йилги ҳосилни нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Кооператорлар билан бир қаторда далаларда шаҳарлардан келган 500 мингга яқин ишчилар, хизматчилар, ўқувчилар ишлаб турибди. Йиғим-терим мавсуми ҳақиқатан умумхалқ иши бўлиб қолди. Мамлакатда ҳар саккиз кишидан бири йиғим-терим ишларида қатнашмоқда.

Қудратли техника ҳосилни тез ва сифатли қилиб йиғиштириб олишга ёрдам бермоқда. Благоевград округидаги хўжаликларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг қайта ишловчи корхоналарга сотиш планини бажариб бўлди. Ички ва ташқи бозорга 50 минг тоннадан кўпроқ помидор, шафтоли, узум юборилди.

(ТАСС).

Миср ҳарбий қўмондонлигининг ахбороти

ҚОҲИРА. Миср ҳарбий қўмондонлиги бугун тушдан кейин қуйидаги ахборотни эълон қилди:

Бизнинг қўшинларимиз ўрнатилган кўприклар орқали Суvайш каналидан ўтишни давом эттирмоқда. Кеча кечаси душман қўшинларимизнинг ҳаракатини тўхтатишга беҳуда уриниб қарши ҳужум қилишга интилиб кўрди. Душманнинг қарши ҳужумлари танкларимиз, артиллериямиз, танкка қарши тўпларимизнинг шиддатли ўти билан кутиб олинди ва уларнинг ҳужуми тўла муваффақиятсизликка учради. Исроилнинг 20 та танки мажақлаб ташланди, душманнинг солдатлари ва техникаси катта талафот берди. Бизнинг қисмларимиз Суvайш каналининг шарқий соҳилини тўла эгалладилар. Душманнинг таянч пунктлари ҳимоячилари таслим бўлдилар. Бизнинг қисмларимиз порт Товфиқ аш Шат, Аччиқ кўлнинг жанубий қисми, Шарқий Исмоилия Баллахни, Порт Фуоддан жанубдаги ҳамма районларни озод қилдилар. Жуда кўп асир ва ҳарбий анжомлар қўлга олинди. Бизнинг бронетанк бўлинмаларимиз ва механикалашган пиёда аскар қисмларимиз Синай ярим ороли ичкарисига қараб бормоқда.

Бизнинг қўшинларимиз бугун эрталаб душманнинг Ал-Малайзи, Бир-Тамадаги аэродромларига, шунингдек «Хок» ракеталари жойлашган ерларга, радар установкаларига ва шимолий ҳамда марказий секторларидаги команда пунктларига қаттиқ зарба бердилар. Шунинг натижасида мазкур иккита аэродром ёпилди. Бир-Тамадаги аэродромда бир н е ч т а вертолёт йўқ қилинди. Балуза, Бир-Тамада, Гедида «Хок» ракеталари батареялари, Умм-Хошейба ва Умм-Маргамадаги команда пунктлари йўқ қилинди.

Исроил ҳарбий ҳаво кучларининг бўлинмалари ўз вазифасини бажариб базаларига қайтиб келаётган самолётларимизнинг йўлини тўсишга уринди. Бизнинг самолётларимиз жангга кириб, Исроилнинг битта «Фантом» самолётини уриб туширдилар.

Душман эрталаб каналнинг Миср томонидан ўтадиган йўлига осмондан зарба беришга уриниб кўрди, аммо муваффақиятсизликка учради. Миср ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари душман самолётларининг йўлини тўсдилар. Улар Исроилнинг бешта самолётини уриб туширдилар ва икки учувчини асир қилиб олдилар. Асирлар Исроилнинг ҳарбий ҳаво кучлари 6 октябрдан бошлаб Миср ва Сурия фронтларидаги жанговар операцияларида катта талафот берганлигини айтишди.

(ТАСС).

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА КЕНГАЙМОҚДА

БУДАПЕШТ. Венгриянинг бир миллиондан кўпроқ меҳнаткашлари тўртинчи беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақага киришдилар. Коммунистлар, комсомоллар, касаба союз активлари мусобақанинг олдинги сафида бормоқдалар.

Мамлакат қишлоқ хўжалигида ҳам социалистик меҳнат ҳаракати кенг ёйилди. Социалистик мусобақага қўшилган кооператив аъзоларининг сони 80 минг кишига етди.

Мамлакат корхоналарида «Корхона зарбдори», «Касб зарбдори» «Зарбдор бригада» фахрий унвонларини олиш учун мусобақа кенгайиб бормоқда. Ишлаб чиқариш илғорларининг муваффақиятлари ва тажрибалари пропаганда қилинмоқда.

Венгрия Халқ Республикасининг ҳукумати мусобақалашаётганларнинг меҳнатини юксак даражада тақдирлаб 622 коллективга «Зарбдор бригада» унвони берди. Мусобақалашаётган бригадаларнинг кўплари ишлаб чиқаришдаги катта муваффақиятлари учун махсус таъсис этилган медаллар билан мукофотландилар.

Жаҳон жамоатчилиги Чили халқи билан ўз бирдамлигини изҳор этмоқда ва Чили реакцион кучларининг қонли жиноятини қаҳр-ғазаб билан қораламоқда.

СУРАТДА: Дрезденда (ГДР) оммавий намойиш.

ЦБ—АПН. фотоси.

Чехословакия авиация компаниясининг юбилейи

ПРАГА. Чехословакия учувчилари ва штурманларининг стюардессалари ва аэродром ходимларининг 10 минг кишилик коллективи ўзларининг катта байрамларини — «Чехословакия ҳаво йўллари» авиация компаниясининг 50 йиллигини нишонлади.

Чехословакия авиация компаниясининг самолётлари ҳозирги вақтда Прага билан жаҳоннинг 50 та шаҳри ўртасида қатнаб турибди. Бу самолётлар бир йилда 1,6 миллион нафардан кўпроқ кишини ва 25 минг тонна юкни ташиб бермоқда.

Авиация компанияси совет «Аэрофлоти» билан муттасил ҳамкорлик қилмоқда.

Чехословакия авиация компанияси кейинги ўн йил ичида асосан совет самолётларидан фойдаланиб, янги халқаро ҳаво йўлларини муваффақиятли ўзлаштирди, ўзининг техникавий базасини кенгайтирди ва шу туфайли обрўйи анча ошди. 1974 йилда Чехословакия граждан авиацияси составида «ТУ — 154», «ЯК — 40» самолётлари анча кўпаяди.

ЭЛЕКТРОНИКА РЎЗҒОРГА КИРИБ БОРМОҚДА

СССР ва ГДР мутахассислари электрон программа билан бошқариладиган автомат кир ювиш машинаси яратдилар. Шварценбергдаги кир ювиш машиналари ишлаб чиқараётган корхона ҳамда Кишиневдаги «Электромашина» заводи шу йилнинг ўзидаёқ уни ишлаб чиқара бошлайди.

Мен бу янгиликни Бутуниттифоқ маиший электр машинасозлиги лойиҳа- технология институтида кўрдим. Чет эллар билан илмий-техника ҳамкорлиги секторининг мудири Иван Михайлович Савченко менга қуйидагиларни гапириб берди:

— Янги автомат кир ювиш машинасини лойиҳалаштиришда Шварценберг ва Кишиневдаги заводларнинг конструкторлари ҳамда технологлари қатнашди. Бу иккала корхона аллақачондан буён кир ювиш машиналари ишлаб чиқариш билан шуғулланяпти ва бу соҳада бой тажрибага эга. Шу сабабли кир ювадиган автомат конструкциясини биргаликда ишлаб чиқиш тўғрисида бир қарорга келинганидан кейин улар биринчи кашфиётчи бўлиш шарафига эришдилар. Кейинчалик шартномада номенклатура, ҳажмлар, асбоб-ускуналарни ўзаро етказиб бериш муддатлари аниқлаб кўрсатилди. Ҳозир ҳар иккала корхонада шунақа автоматларни ишлаб чиқариш линиясини тайёрлаш учун реконструкция ишлари олиб борилмоқда.

Биз корхонага кирдик. «Электромашина» заводи бош инженери Николай Андронович Доскачнинг кабинетида завод ишлаб чиқараётган кир ювиш машиналарининг намуналари қўйилган.

— Бизнинг маҳсулотимиз, — деди бош инженер, —Совет Иттифоқидагина эмас, балки унинг ташқарисида ҳам машҳур.

— Мана бизнинг янги моделимиз, — деди у ташқи томондан бошқа машиналардан ҳеч нимаси билан фарқланмайдиган, жило берилган ярқироқ қопқоқли машинани кўрсатар экан.

Доскач қопқонни очади. Машина ичида занглaмайдиган пўлатдан қилинган бак ўрнатилган. Уй бекаси бу ерга тўрт килограмм келадиган кир қўяди, кир ювиш порошоги тўкади, қопқоқни ёпади ва сув оқизади. Сўнгра программали бошқарувни ишга солади.. Шу билан уй бекасининг иши тугайди. Кирни хўллаш, ифлос сувни оқизиб чиқариш, кирни ювиш, чайиш, сиқиш автоматик бажарилади.

«Кишинэу— 2» деб аталган бундай машина уй бекаларига ёқса керак, албатта.

— Кир ювиш машиналарини биргаликда ишлаб чиқаришдан икки мамлакат қандай фойда кўради?

— Жуда катта фойда кўради, — жавоб берди бош инженер, — энг муҳими ихтисослашиш ва кооперативлашиш ҳисобига ҳар иккала мамлакатда буюмларнинг номенклатураси камаяди.

Немис мутахассислари «Электромашина» заводида тез-тез меҳмон бўлиб турадилар. Шварценбергдаги завод рационализаторлик бош бўлимининг бошлиғи Ганс Келинг Кишиневга келган немис дўстлар делегацияларидан бирига раҳбарлик қилган эди. У шундай деди:

— «Электромашина» заводининг инженерлари ва ишчилари билан ҳамкорлик қилиш халқаро меҳнат тақсимотининг яна бир намунасидир. Бизнинг мамлакатларимиз бундан қандай манфаат кўради? Даставвал бу автоматни ҳар иккала мамлакатда тез ва кам харажат билан ишлаб чиқиш ва уни ишлаб чиқаришга киришиш учун имконият яратилди. Шу билан биз Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграллаштириш Комплекс программасини бажаришда қатнашяпмиз.

Шварценберг ва Кишиневдаги заводлар шу йилнинг ўзидаёқ юзлаб автомат кир ювиш машиналарини ишлаб чиқарадилар.

Альфрид БУЛАТОВ.
АПН мухбири.

Яқинда ташкил этилган Тошкент Давлат оперетта театрининг ёш коллективи қисқа фурсатда «Қувноқ уруш», «Чанитанинг бўсаси» ва «Тбилиси осмони остида» опереттaларини муваффақият билан томошабинларга тақдим қилди. Ҳозирги пайтда театр коллективи янги саҳна асарлари устида ижодий иш олиб бормоқда.

СУРАТДА: театрнинг бир группа солистлари репетиция пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

МАҲАЛЛАЛАРДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВЛАР

Шу кунларда шаҳримиз районларидаги маҳаллаларда ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Якшанба куни Собир Раҳимов районига қарашли Собир Раҳимов кўчасида жойлашган 13 та маҳаллада ҳисобот-сайловлар бўлиб ўтди. Маҳалла комитетининг раислари ўз докладларида ободончилик ишлари, янгича тўй-маросимлар ҳақида батафсил гапирдилар. Маҳалла комитетлари фаолиятига якун ясалиб, келгусида қилинадиган ишлар белгилаб олинди, хотин-қизлар советлари, кўнгилли халқ дружиначилари ва ўртоқлик судлари сайланди.

ТАРИХ АКС ЭТГАН КЎЧА

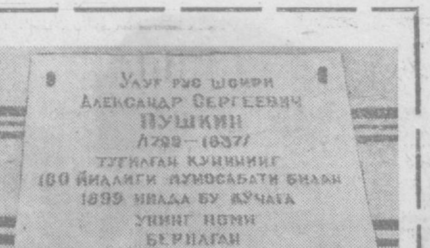

Тошкент бўйлаб саёҳат

Бугун биз газетхонлар билан биргаликда сайр қилмоқчи бўлган 3-трамвай маршрутининг масофаси узун эмас. Бор-йўғи 7 километр келади. Маршрут Марказий универмагдан бошланиб, Циолковский кўчасида тўхтайди. Лекин биз трамвайнинг у бошидан нариги бошигача босиб ўтиладиган 24 минут ичида жонажон шаҳримиз ҳақида кўп қизиқ нарсаларни билиб оламиз.

Шундай қилиб, биз Марказий универмаг олдидан трамвайга ўтириб, Ўзбекистон кўчаси бўйлаб юрамиз ва 1 Май кўчасига чиқамиз. Ўтган маршрутларда бу кўча билан танишган эдик. Қўшимча қилиб яна шуни айтиш мумкинки, шу кўчада 4-давлат лойиҳа институти — пахта тозалаш, луб ва пиллачилик корхоналарини лойиҳалаш бўйича мамлакатда энг йирик институт жойлашган. Бу институт 30-йилларда бунёд этилган ва илгари «Хлопкопроект», кейинчалик эса «Узгипролегпром» институти деб аталган.

Трамвайимиз улкан «Болалар дунёси» магазини олдидан шаҳримизнинг энг қадимий магистралларидан бири — Пушкин кўчасига бурилади. Бу кўчанинг тарихи бутун Тошкентнинг 100 йиллик тарихини ўзида акс эттирган десак муболаға бўлмайди.

Бу кўча ўтган асрнинг 70 йилларида очилган. 1899 йили А. С. Пушкин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан унга улуғ шоир номи берилган. Кўча бошида жойлашган Ўзбекистон Ёзувчилар Союзи Правлениеси биносига ўрнатилган мемориал тахтача ана шундан далолат беради. Бундан олдин эса унинг номи Лагерная деб аталган.

1871 йили кўчанинг икки томонида дастлабки уйлар қад кўтара бошлаган. Булар асосан амалдорлар, офицерлар, савдогарлар ва маҳаллий бойларнинг уйлари эди.

Ўтган асрнинг 70-йилларида Пушкин кўчасида тўнғич ҳаммомлар, почта биноси, вино ва тамаки заводлари пайдо бўлди. 1890 йилда эса шаҳар бошлиғининг собиқ секретари Д. П. Петров у ерда биринчи гугурт фабрикасини очди. Фабрика 6—7 йил ишлаб турди. 90-йилларга келиб, Пушкин ва Гоголь кўчасининг чорраҳасида икки қаватли Каплан аптекаси қурилди. Бу бино лойиҳасини архитектор Г. М. Сваричевский яратган эди.

1893 йили Пушкин кўчасидаги майдонда тантанали равишда Сергий Родонежский шарафига черков қурила бошлади. Черков 1897 йили битди. У ҳозир ҳам мавжуд.

XX асрнинг бошларида собиқ Романовский (ҳозирги Ленин кўчаси) дан тортиб Сергиев черковигача кўнка қатнай бошлади. Тошкентнинг манаман деган бойлари 1903 йил 5 апрель куни ана шу кўнкада биринчи бор сайр қилдилар.

Тошкентда кўнка қатновининг йўлга қўйилиши Бельгиянинг номи яширин жамияти билан боғлиқ. Кўнка дастлаб 1901 йилда пайдо бўлган эди. Биринчи пайтлари бу трамвай йўли вокзал олди майдонини Эски шаҳар бозори билан боғлаб турарди. Ҳар иккала линиянинг умумий узунлиги 9 верст 100 сажен (тахминан 10 километр) эди. Кўнкага 230 от хизмат қилар, у 30 вагондан иборат эди.

Қизиғи шундаки, шаҳар думасининг Бельгия жамияти билан тузган шартномасига биноан бу трамвай йўли 1942 йилга келибгина шаҳар мулкига айланиши керак эди.

Пушкин кўчасида 1913 йили кўнканинг ўрнига трамвай қатнайдиган бўлди.

1917 йил октябрь кунларида қуролланган ишчи отрядлари Пушкин кўчасидаги почта ва телеграфга ҳужум қилишди.

Бизнинг замонимизга келиб кўчанинг ташқи қиёфаси ҳам, ички мазмуни ҳам ўзгариб кетди. Қадимий бинолар билан Москва қурувчилари бунёд этган баланд иншоотлар уйғунлашиб кетди. Арман бинокорлари эса бу ерда дўстлик обелискини ўрнатдилар. Тошкент Давлат университетининг тўнғич ректори таниқли экономист олим Глеб Николаевич Черданцев номига қўйилган массив яқинида 60 метрли ер ости йўлаги очилган.

Пушкин кўчасида шаҳарнинг энг йирик лойиҳа институти — «Узгипрот я ж п ро м» жойлашган. Институт 1941 йили кўмир саноати министрлиги конторасининг базасида бунёд этилган. Институт коллективи 20 йил мобайнида Ўрта Осиё кўмир бассейни шахталарини лойиҳалади. 1961 йилдан бери эса машинасозлик ва оғир саноат объектларини лойиҳалаш билан банд. Институтда «Ташсельмаш», «Узбексельмаш, «Чирчиксе л ь м а ш», Тошкент трактор заводи ва бошқа заводларни реконструкция қилиш лойиҳаси ҳам ишланган.

Пушкин ва Жуковский кўчалари туташган жойда Тошкент Давлат консерваторияси жойлашган. Биз бу ерда консерватория ректори СССР халқ артисти, Навоий номидаги Давлат академик катта театрининг бош дирижёри, Давлат мукофотининг лауреати, Жамол Абдул Носир ва Жавоҳарлал Неру номидаги халқаро мукофотлар лауреати, профессор Мухтор Ашрафий билан суҳбатлашдик.

— Бизнинг консерваториямиз, — деб ҳикоя қилади у. — Ўзбекистон музика маданиятининг асосий ўчоқларидан биридир. Бу ер миллий, рус, совет ва чет эл музикасини пропаганда қилувчи марказдир. Жаҳон музика маданиятининг улкан арбоблари яратган асарлар Ўзбекистонда биринчи бўлиб мана шу концерт залида жаранглаган.

Консерваторияни битирганлар орасида санъатимизнинг таниқли намоёндалари кўп. Дирижёрлардан Ўзбекистон ССР халқ артисти Дилбар Абдураҳмонова, Республикада хизмат кўрсатган артист Абдуғани Абдуқаюмов, Наби Ҳалилов, Қувонч Усмонов ва Ғани Тўлаганов, вокалистлардан СССР халқ артисти Саодат Қобулова, Ўзбекистон халқ артистлари Розалинда Лаут, Саттор Ярашев, Республикада хизмат кўрсатган артистлар Роза Юсупова, С. Бенямиинов, пианистлардан Офелия Юсупова, Долорес Жаҳонгирова, скрипкачи Марат Рустамбеков, композиторлардан Республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Собир Бобоев ва Икром Акбаровлар шулар жумласидандир.

Пушкин кўчасида Тошкент метроси биринчи навбатининг сўнгги станцияси қурилаяпти. Бу станцияга Октябрь революцияси номи берилган.

Пушкин кўчасида шаҳримиздаги энг қадимий «Главпочтамт» биноси жойлашган. Ўтган асрнинг 60 йилларида Тошкентга пул қоғозлари офицерлар орқали жўнатилар экан. 1867 йили комендантлик бошқармаси ҳузурида почта бўлими ташкил қилинди. 1968 йил 29 февралда эса почмейстер лавозими таъсис этилди.

1871 йили Тошкент область почта конторасы очилди. 1873 йил 29 июлда эса Тошкент Ғарбий Сибирь орқали Россиянинг Европа қисми билан телеграф орқали боғланди. Ўша йили шаҳарда тўнғич телеграф станцияси очилди.

Орадан 14 йил ўтгач, 1887 йил 1 июлда почта конторасини телеграф билан бирлаштиришди ва у «1 классли Тошкент почта телеграф конторасы» деб аталадиган бўлди. Унда 112 киши шу жумладан 60 аёл ишлар эди. Бу — Тошкент учун катта янгилик эди. Чунки бошқа соҳаларда аёллар кам ишлар эди.

Судда секретарь лавозимида ишлаган Анна Никитична Моисеева тўнғич хизматчи аёл бўлди. Кейинчалик у шаҳар бошқармасида иш юритувчининг ёрдамчиси бўлиб ишлай бошлади. Телеграфга эса аёлларни 80-йилларнинг бошларидаёқ ишга қабул қилишди.

Ҳозир Тошкентда 178 почта бўлими бор. «Главпочтамт н и н г» ўзида фақат 1972 йилнинг ўзида 165 миллион 710 минг хат қўлдан ўтди. 3 миллиондан ортиқ посилка, 3,5 миллиондан ортиқ пул қоғози эгаларига етказилди.

Трамвайимиз Каблуков кўчаси муюлишида тўхтайди. Бу кўчага таниқли совет химиги СССР Фанлар академиясининг фахрий аъзоси Иван Алексеевич Каблуков номи берилган. У Тошкентда машаққатли уруш йиллари вафот этди ва Кафанов номидаги боғга биродарлик мозорига дафн этилди.

Шундан кейин «Дарҳон» магазини, Пушкин майдони олдидан ўтиб генерал Петров кўчаси бўйлаб юрамиз. Врачлар малакасини ошириш институти, «Сельмаш» (Паркент) бозори, холодильник заводи олдидан ўтиб, Циолковский кўчасидан чиқамиз. Бу сафаримиз учун 24 минут кифоя. Яна айтиб қўяйлик. 3-маршрут трамвайлари ҳар олти минутда қатнаб туриши керак.

В. НИКИШИН,
Г. БРИНСКИХ.

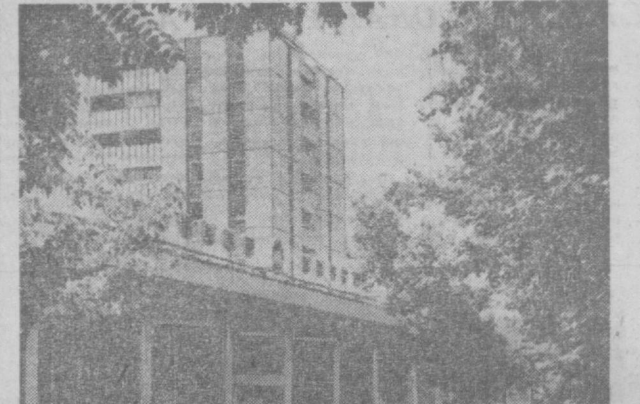

Пушкин кўчасидаги китоб магазини.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚЎҲНА ШАҲАРНИНГ БАЛАНД ИМОРАТЛАРИ

Бульдозерларнинг шовқин-сурони ва экскаватор чўмичларининг жаранглаши Самарқандда еттинчи янги уй-жой комплекси қурилиши бошланганлигидан дарак берди. Бу комплекс вокзалдан шаҳарнинг маркази сари борадиган Октябрь кўчасида барпо этилмоқда. Бу ерда шаҳарнинг 25 асрлик тарихида биринчи марта «бўйи» 8—9 қават келадиган уйлар барпо этилади.

150-қурилиш трестининг коллективи ўтган асрлардан қолиб кетган кўҳна иморатларни бузишга ва ер ости коммуникациялари— иссиқлик трассаси ва канализация ўтказишга киришди. Биринчи блок — олтита саккиз қаватли, ўн иккита тўрт қаватли бинодан иборат бўлиб, мана шу беш йилликдаёқ фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Ана шу микрорайондаги бошқа учта блокда ҳам тўққиз қаватли уйлар қад кўтаради. Янги микрорайонда болалар боғчаси, савдо ва маданий-маиший корхоналар қуриш кўзда тутилган. Биринчи баланд архитектура комплексининг муаллифлари — Тошкентдаги «Узниипградостроительство» институтининг меъморларидир.

Шаҳарнинг бош магистралларидан бири — Октябрь кўчасидаги янги қурилишлар чой қадоқлаш фабрикаси районидан бошланиб вокзал томонга аста-секин силжиб бормоқда. Самарқанд мадрасаларининг нақшлари асосида безатиладиган бу баланд уйлар кўчанинг ҳар икки томонида қурилади. Янги уй-жойларнинг асосий фонди икки хоналик, уч хоналик ва тўрт хоналик квартиралардан иборат бўлади. Лойиҳалаштирилган тўрт блокдан дастлабки иккитасигагина 26 минг киши кўчиб киради.

Ана шу уйлар панеллардан йиғилади. Бу панелларни Самарқанд уйсозлик комбинати ишлаб чиқара бошлади. Ана шу уйларда яшовчиларга ҳар томонлама қулай бўлиши ва зилзилага қарши ҳимоя конструкциялари кўзда тутилган.

С. ФЕНЮТИН,
(ЎзТАГ мухбири).

ЖЕКЛАРНИНГ ЁРДАМЧИЛАРИ

МОСКВА. Пойтахтнинг кўпгина районларида уйларнинг инженерлик ускуналарини назорат қилиб турадиган аппаратлар — бирлашган диспетчерлик системалари муваффақиятли қўлланиляпти. Турар жой биноларида ўрнатилган приборлар ва датчиклар куну-тун иссиқлик, сув таъминоти, ёритиш системаларининг, лифтларнинг фаолиятини кузатиб туради. Хонадонларнинг диспетчер билан икки томонлама алоқасини таъминлайди. Авария ҳақидаги сигналнинг тез қабул қилиниши уни қисқа муддатда бартараф этиш имконини беради.

1973 йилнинг охиригача Москвада ана шундай системалар сони 200 тага, беш йилликнинг охиригача эса 500 тага етказилади.

СУРАТЛАРДА: Гагарин районидаги 10-ЖЭК бирлашган диспетчерлик системасининг диспетчери Л. М. Никипорец (ўнгда) подъездларда ўрнатилган сўзлашув аппарати ёрдамида Вернадский проспектидаги 42-уйда яшайдиган А. И. Коваликдан водопровод трубасини тузатиш ҳақида буюртма қабул қилмоқда.

А. Коринфский фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

ПАБЛО НЕРУДА АСАРЛАРИ ҚИРҒИЗ ТИЛИДА

«Қирғизистон» нашриётида Чилининг атоқли коммунист-шоири, тинчлик учун мард курашчи Пабло Неруда асарлари тўплами чоп этилди. Тўпламга шоирнинг «Ленинга қасида», «Тунги монолог», «Қашшоқлик», «Ташвиш» ва бошқа шеърлари киритилди.

(ТАСС).

Шингил маслаҳат

ГАЛСТУКНИ ТОЗАЛАШ

Кирланган галстукни яхшиси, бензин билан тозалаш керак. Кир галстук бўш қилиб ўралиб кружкага солинади-да, у ботиб турадиган қилиб бензин қуйилади: галстук бензинда бир ёки икки соат туриши керак. Зарур бўлса, жуда кир жойларини эҳтиётлик билан чўткада ишқалаш мумкин. Кейин галстук тоза бензинда чайилади, бурамасдан сал-пал сиқиб, дорга илиб қўйилади.

Тозаланган галстукни ҳўл латта устидан дазмоллаш керак. Бу вақтда галстук ичига картон тиқиш керак, акс ҳолда тескари томонида узун чок изи қолади.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР БОШЛАНДИ

9 октябрда шаҳримизнинг «Спартак» стадионида Тошкент область автомобиль транспорти корхоналари ходимларининг футбол бўйича область биринчилиги бошланди.

Бу мусобақа ҳар йили ўтказилиб келинади. Бу йилги мусобақанинг биринчи куни Ангрен шаҳрининг автобус таксомотор парки ва Тошкент шаҳрининг 2-автокомбинат командалари учрашдилар. Қизғин кураш билан ўтган бу матч 3:0 ҳисобида тошкентликлар ғалабаси билан тугади. Ўйинда 2-автокомбинат дарвозасини собиқ пахтакорчи В. Остроухов моҳирлик билан қўриқлади ва ўз командасини бир неча бор голдан сақлаб қолди. У команда капитанидир. Командага 2-автокомбинатнинг инструктор-методисти СССР спорт мастери, собиқ пахтакорчи Шокир Исмоилов тренерлик қилади.

Мусобақалар 31 октябргача давом этади. Турнирда юқоридаги командалардан ташқари 1972 йилги чемпион — Тошкентнинг 1-автокомбинати, 1-автомобиль ремонти заводи, Янгийўл, Чирчиқ, ҳамда Бекобод шаҳарларининг автобус таксомотор парклари командалари қатнашмоқдалар

Т. ЮСУПОВ.

Қисқа сатрларда

9 августда бўлиб ўтган СССР биринчилигининг навбатдаги учрашувида Тбилисининг «Динамо» командаси ўз майдонида Москванинг «Торпедо» коллективини 4:2 ҳисобида мағлубиятга учратди.

* * *

Футбол бўйича СССР чемпионатида қатнашаётган биринчи лига командаларининг охирги тур учрашувларида қуйидаги натижалар қайд қилинди: «Локомотив» (Москва) — «Строитель» (Ашхобод) — 0:1, «Кузбасс» (Кемерово) — «Спартак» (Орджоникидзе) — 2:0, «Текстильщчик» (Иваново) — «Помир» (Душанбе) — 3:1, «Шахтёр» (Қарағанда) — «Спартак» (Нальчик) — 2:1, «Звезда» (Пермь) — «Торпедо» (Кутаиси) — 2:0, «Крилья Советов» (Куйбишев) — «Металлург» (Запорожье) — 3:2, «Спартак» (Ивано-Франковск) — «Металлист» (Харьков) — 2:0. Икки учрашувда ғолиб командани аниқлаш учун ўн бир метрли жарима тўпларини тепишга тўғри келди. «Металлург» (Липецк) — «Нефтчи» (Боку) ва «Шинник» (Ярославль) — «Олға» (Фрунзе) учрашувларининг асосий вақти 1:1 ҳисобида тугаган эди. Жарима тўпларини тепиш бўйича Фрунзе ва Боку футболчилари ғолиб чиқишди.

Редактор С. М. ҚАРОМАТОВ.

Куз неъмати-қиш ғанимати

УЗУМНИ ҚИШГА САҚЛАНГ

Доналари заҳаланмаган, яхши етилган узум бошларини 30—40 сантиметр узунликдаги навлари билан бирга кесиб олиб, махсус уйда осиб қишга сақланади.

◆ Қишга сақлаб қўйиладиган узум бошидаги майда ёки чала пишган доналарини қайчи билан қирқиб туширинг. Узум бошларига юпқа материалдан тикилган халта кийгизиб, токдаги барглар тўкилгунча, кеч кузгача сақлаб турилади.

◆ Кеч пишар узумни 30—40 сантиметр узунликдаги новдалари билан бирга токдан кесиб олиб, новдаларининг учини дарҳол иссиқ қуюқ мумга ёки эритилган иссиқ сўргичга ботириб олинади. ◆ Булар новдалари билан мева сақланадиган ертўлага эҳтиётлик билан осиб қўйилади, кейин дастлабки кунларда ертўлани шамоллатиб туриш керак, узум осилган жой қоронғи ва салқин қилиб қўйилади.

◆ Пишган узум бошларини 35 даражагача иситилган сувга 15 минут ботириб қўйилиб, сўнг 5 минут қайноқ сувга солинади, кейин то совигунча совуқ сувда тутиб турилади. Бутунлай совигач, узум бошлари очиқ ҳавода қуритилади ва тахтага териб, устига қуруқ ёғоч қипиғи сепилади. Бундай консерва қилинган узум бошлари салқин жойда авайлаб сақланса, келгуси йили узум пишиғигача сифатини йўқотмай тураверади.

Реклама ва эълонлар

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/X да **Жумагул** (кеч соат 7 яримда).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/X да **Қачонгача мой ейсан** (кеч соат 7 яримда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ** (кеч соат 7 яримда).

Кино

11 ОКТЯБРДА

Мен — Шаповалов — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», ҲАМЗА номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ўгай она — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кечқурун).

Ниҳоллар (тоқ соатларда), **Чунки улар бир-бирларини севдилар** (жуфт соатларда): — «ДРУЖБА».

Она муҳаббати — «КУКЧА» (кечқурун).

Оқ бўрилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Дайди (2 серия) — НАВОИЙ номли (17.20, 20.00).

12 ОКТЯБРДА

Мен — Шаповалов — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (15.00, 19.00, 20.45).

Ўгай она — «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Оцеола — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Дайди (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Жодугар — ҲАМЗА номли (11.00, 13.00, 15.00).

Робинзон Крузонинг ҳаёти ва ажойиб саргузашти — «КУКЧА» (кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

12/X да — **Трибунал.**
13/X да — **Беш кунлик куёв.**
14/X да — **Ойдин** (кундуз соат 12да) **Қачонгача мой ейсан** (кечқурун).
16/X да — **Трибунал.**
17/X да — **Беш кунлик куёв.**
18/X да — **Қачонгача мой ейсан.**
19/X да — **Трибунал.**
20/X да — **Беш кунлик куёв.**
21/X да — **Ойдин** (кундуз соат 12 да), **Қачонгача мой ейсан** (кечқурун).

Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

12 ОКТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА
13 ОКТЯБРЬ КУНДУЗ СОАТ 12, 15 МИНУТ ВА КЕЧ 7 ЯРИМДА
14 ОКТЯБРЬ КУНДУЗ СОАТ 12.15 МИНУТ, 3 ВА КЕЧ 7 ЯРИМДА

ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ

ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИнинг

Хайрлашув гастроллари

ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ КУНДУЗ СОАТ 12 ДАН ИШЛАЙДИ.

Цирк ёнида «1-Экспресс», 1, 4, 19, 24, 25, 30, 41, 49, 52, 54, 78-автобусларнинг сўнгги бекати жойлашган.

Телевизор

11 ОКТЯБРЬ
Пайшанба

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.45 V Бутуниттифоқ фильмлар фестивалининг лауреат фильмлари. «Ғаллазор хроникаси». Ҳужжатли фильм. **Тошкент кўрсатади.** 18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Гулька-Бамбулька». Болалар учун мультфильм 1-серия (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 18.45 «Старшеклассник» программаси. 19.15 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.30 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 Шеробод қизлари. 20.15 Шеърият мухлисларига. 20.25 «Ахборот» информацион программаси. 20.45 Қишлоқ хўжалиги ходимлари учун кўрсатув ва концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 V Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивалининг лауреат фильмлари. «Соялар чошгоҳда йўқолади». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 1серияси (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.55 Рангли телевидение. «Адресимиз — Советлар Иттифоқи». Бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. **Тошкент кўрсатади.** 19.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик— олтин давриm». **Москва кўрсатади.** 20.00 Томошабинлар талабларига мувофиқ музикали программа. 20.30 Рангли телевидение. А. П. Чехов. «Номерларда» телевизион спектакль премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Беш йилликнинг учинчи йили» (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Кинокўрсатув. 23.20 Рангли телевидение. «Оперетта ишқибозлари, сизлар учун». 00.45 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

12 ОКТЯБРЬ
Жума

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.40 Ўқувчилар учун. «Орлёнок» — телестудияси концерт зали. 13.10 «Чорраҳадаги кишилар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 14.30 «Шахмат мактаби». 15.00 «Цирк чироқлари». 15.40 Кабардин-Болқор телевидение студияси программаси. 16.30 «Ватанимиз тарихидан очерклар». 17.00 Кўрсатувлар программаси. 17.05 Янгиликлар. 17.15 Ўқувчилар учун «Менинг тилим—менинг дўстим». Рус тили бўйича олимпиаданинг биринчи тури саволларига жавоблар. **Тошкент кўрсатади.** 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Қувноқ учрашувлар». Болалар учун фильм-концерт. **Ўзбек тилида:** 18.30 Рангли телевидение. «Нафосат оламида». 19.00 Халқ контроли экрани. **Москва кўрсатади.** 19.30 Социализм дунёси. **Тошкент кўрсатади.** 20.00 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 20.15 Ўн минут музика. 20.25 «Ахборот» информацион программаси. 20.45 «Пахта терими кундалиги». 21.00 Пахтакорлар учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Алангали сўқмоқлар». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.00 Фан—қишлоқ хўжалигига. «Олтой ғалласи». 18.30 Рангли телевидение. Спорт программаси. 1. Бадиий гимнастика бўйича халқаро учрашувлар. Болгариядан олиб кўрсатилади. 2. Пардубецк чавандозлик пойгаси. Чехословакиядан олиб кўрсатилади. 19.15 Рангли телевидение. Ҳужжатли фильм. **Тошкент кўрсатади.** 19.30 Ҳужжатли фильмлар экрани (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 20.00 А. Аданнинг «Жизель» балети. Алишер Навоий номидаги Ўзбек Давлат Академик Катта театри спектакли. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Учинчи беш йилликда — фақат аъло» (рус тилида).

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

ЭЪЛОНЛАР БЎЛИМИГА

ўзбек ва рус тилларини биладиган олий маълумотли инспектор

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 2-қават, 133-135-хоналар.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02-49 дан 33.02-58 гача, Эълонлар бўлими—33.81-42.

ИНДЕКС 64579. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р—00888. Нашр В—2303.